

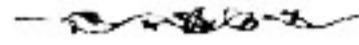
ജീവിതപ്രദായം

3741
പുസ്തകം
സംഗ്രഹം

എം. നാരായണൻ, ബി: എ; എൽ. ടി.

ജീവിതപ്രഭാവം.

Approved by the Text Book Committee, Madras.

എം. നാരായണൻ, ബി. എ., എൽ. ടി.

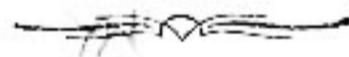
പ്രസാധകൻ:

മേക്കനത്തൂർ കുഞ്ഞികൃഷ്ണൻനായർ, ബി. എ.

പ്രകാശകന്മാർ:

പി. കെ. ബ്രദേർസ്, കോഴിക്കോട്.

Second Edition 1945.

PUBLISHERS

P. K. BROTHERS, CALICUT.

Regd. Publishers,

Regd. No 66.

Copy-right to Publishers

Printed at

THE PRAKASAKAUMUDI PRINTING WORKS, KOZHIKODE.

പ്രസ്താവന .

1935-ൽ തലശ്ശേരിയിൽ രൂപവൽക്കരിച്ച സാഹിത്യസമിതി ഒരു നിശ്ചിതമായ പരിപാടിയനുസരിച്ച് പുസ്തകങ്ങൾ വിതരണമാക്കുവാൻ തീരുമാനിച്ചിരുന്നു. സമിതിയുടെ ആഭിമുഖ്യത്തിൽ ഇംഗ്ലീഷ് മലയാള സാങ്കേതിക നിബന്ധ പ്രസിദ്ധീകരിച്ചുവിന്നുശേഷം പരിപാടിയിൽ പ്രവൃത്തിക്കൊണ്ടായിരുന്ന ബാക്കി ഇനങ്ങളിൽ ഒന്ന് ലോകത്തിലെ മാറ്റാപുരുഷന്മാരുടെ ചരിത്രങ്ങൾ കഴിയുന്നത്ര യുവലോകത്തിനു മുമ്പാകെ സമർപ്പിക്കണമെന്നതായിരുന്നു. ഞാനും സമിതിയിലെ ഒരുപേരിയായ ഞാനും ഈ ഗ്രന്ഥകർത്താവും ആ വിഷയത്തിൽ തെല്ലു പരിശ്രമിക്കാതിരുന്നില്ല. താണതരങ്ങളിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പഠനവിധത്തിൽ അതിന്റെ ഫലമായി “സംഗ്രഹികൾ” എന്ന പേരിൽ ഒരു പുസ്തകം പ്രസിദ്ധീകരിപ്പാൻ സാധിച്ചു. തുടർന്ന് പല പ്രതിബന്ധങ്ങളെക്കൊണ്ടും സമിതിയുടെ പ്രവൃത്തി മന്ദീഭവിച്ചതുകൊണ്ട് വേണ്ടത്ര അതിലേക്കു സാഹിത്യം കഴിഞ്ഞില്ല. ഏതിലും ഈ ഗ്രന്ഥകർത്താവും ഞാനുമായി കാണുവാൻ കഴിഞ്ഞു. ഞങ്ങളുടെ അഭിലാഷത്തെ പ്രസ്താവിക്കുകയും കഴിവുള്ള അവസരങ്ങളിൽ കഴിയുന്നത്ര അതു സഹജമാക്കുവാൻ പരിശ്രമിക്കണമെന്നു തീർച്ചയാക്കുകയും ചെയ്തു. അതുപ്രകാരം വിശ്രമാവസരങ്ങളിൽ ഏതെങ്കിലും സാഹിത്യം ഏഴുതി മാസികകളിലും മറ്റും കരെ മറ്റൊരാളുടെ ജീവിതചരിത്രങ്ങൾ പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുകയുണ്ടായി. അവയിൽ ചിലതാണ് ഈ പുസ്തകത്തിൽ സമാഹരിച്ചിരിക്കുന്നത്. ജീവിതചരിത്രങ്ങളെ പഠനവിധത്തിൽ തിരഞ്ഞെടുത്തു ഈ വിധത്തിൽ ഒരു പുസ്തകമാക്കുവാൻ അനുവാദം നല്കിയതിന്നു ഞാനും ഗ്രന്ഥകാരനോട് കൃതജ്ഞനാണ്.

തലശ്ശേരി, |
7-11-'45. |

പ്രസാധകൻ.

വചനവിവരം.

1.	മാക്സസ് ഔരീലിയസ്	1
2.	മയിക്കൽ ആഞ്ചിമൊ	6
3.	റിയോനാർഡൊ	15
4.	ഗണെ	20
5.	പ്ലേറ്റൊ	27
6.	അരിസ്റ്റോട്ടൽ	35
7.	ആൻറണിപ്രട്ട	41
8.	പെന്റലോസി	48
9.	ഇസപ്പ്	56
10.	ബുക്കർ-ടി. വാഷിങ്ടൻ	62

ജീവിതപ്രഭാവം.

മാക്സ് ഔറീലിയസ്.

മനുഷ്യചരിത്രത്തിന്റെ ഏകദേശ വിഭജനമാക്കുന്ന മഹാനൂതന്റെ കൂട്ടത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രശാന്തസുന്ദരനായ ഒരാളാണ് മാക്സ് ഔറീലിയസ് ചക്രവർത്തി. പത്തൊമ്പതു വർഷക്കാലം അദ്ദേഹം റോമസാമ്രാജ്യം ഭരിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഔദാര്യത്തോടൊത്തു വ്യാപിച്ചിരുന്ന വികാരവിചാരങ്ങൾ ലേഖനം ചെയ്തതിൽനിന്ന് അദ്ദേഹം ഒരു സാധാരണനല്ലെന്നു ലോകം മനസ്സിലാക്കി; മറ്റനേകം ചക്രവർത്തിമാരെപ്പോലെ അദ്ദേഹം വിസ്മൃതനായില്ല.

മാക്സ് ഔറീലിയസ് ക്രിസ്റ്റോബുസ് 121-ൽ ജനിച്ചു. ബാല്യം മുതൽക്കുതന്നെ അതുലമായ ചിന്താശീലവും അചഞ്ചലമായ ദൈവികശാസനവും അനായാസമായ സൗഖ്യശീലവും അദ്ദേഹം പ്രകടിപ്പിച്ചു. ഭക്തിമതിയായ മാതാവിൽനിന്നാണ് ദൈവഭയവും ധർമ്മതല്പരതയും അനാധംബരത്വവും ശീലിച്ചതെന്ന് അദ്ദേഹം പറയുന്നു. ജനനാൽതന്നെ വൈരാഗ്യമനസ്സനായിരുന്നവെങ്കിലും അദ്ദേഹം സംഗീതസാഹിത്യാദി സകലകലകളിൽ അതിയായ അഭിരുചിയും വചസ്സിലും വൃത്തിയിലും അസാധാരണമായ മാധുര്യവും മാർദ്ദവവും കാണിച്ചിരുന്നു. ഗ്രീക്കു, റോമൻ എന്നീ സാഹിത്യങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം ബാല്യത്തിൽതന്നെ അഗാധമായ പാണ്ഡിത്യം നമ്പാദിച്ചു. ശാസ്ത്ര

ങ്ങളിലും അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധാലുവായിരുന്നു. എന്നാൽ വിവിധ വിജ്ഞാനങ്ങളും അദ്ദേഹം സമാജ്ജിച്ചതു ധാർമികമായ ഉദ്ദേശത്തോടുകൂടി മാത്രമായിരുന്നു. ആജീവനാന്തം വിനീതനായ ഒരു സത്യാന്വേഷകനായിരുന്നു മാക്സ്സ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലോകവിശ്രുതമായ ചിന്തകൾ വായിക്കുമ്പോൾ നമുക്കു തൽക്ഷണം ഉന്നതവും ഉൽകൃഷ്ടവുമായ ഒരു ആത്മീയസംസ്കൃതം അനുഭവമാകുന്നു. .

“എന്റെ ഉപാദ്ധ്യായന്മാരിൽനിന്നു ഞാൻ പ്രയത്നത്തിന്റെ പ്രാധാന്യവും സംതൃപ്തിയുടെ സമാധാനവും പരമുഷണത്തിന്റെ അനർത്ഥതയും മനസ്സിലാക്കി“എന്ന് അദ്ദേഹം ഒരിടത്തു പ്രസ്താവിക്കുന്നു. മനസ്സിന്റെ അപാരശക്തിയിൽ അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. നമ്മുടെ ചിന്തകളാണ് നമ്മെ നിർമ്മിക്കുന്നതെന്നും പരിശ്രമത്താൽ സമ്പാദിക്കേണ്ടുന്ന ഒരു അനുഭവസമൃദ്ധ്യമാണ് ജീവിതമെന്നും അദ്ദേഹം അഭിപ്രായപ്പെട്ടു. നിസ്സാരസംഗതികളിൽപ്പോലും മനസ്സിനെ വേണ്ടവിധം നിയന്ത്രിക്കേണ്ടതു ധാർമികജീവിതത്തിനു എത്രയും ആവശ്യമാണെന്നു അദ്ദേഹം സ്വജീവിതചര്യകൊണ്ടുപറഞ്ഞു, പ്രഭാതത്തിൽ എഴുന്നേൽക്കുവാൻ നമുക്കു മടിക്കാണുമ്പോൾ, “പുരംപ്രയത്നത്തിനാണ് ഞാൻ ഇപ്പോൾ എഴുന്നേൽക്കുന്നത്”, അലസനായി ഇങ്ങനെ കിടക്കുന്നതിനാൽ എന്റെ ജന്മലക്ഷ്യത്തെ അവഗണിക്കുകയാണ് ഞാൻ ചെയ്യുന്നത്” എന്നിങ്ങനെ ആത്മാവാദം ചെയ്യുവാൻ അദ്ദേഹം നമ്മോടാവശ്യപ്പെടുന്നു. മഹജീവിതത്തിലേക്ക് സഹായിക്കാത്ത സർവ്വ ചിന്തകളേയും വ്യവഹാരങ്ങളേയും നിഷ്കഷയം നിരസിക്കുവാനും ഓരോ വിഷയത്തിലും ഏറ്റെടുപ്പു

ടുമ്പോൾ “ഈ കാര്യം ആവശ്യമാണോ? എന്റെ ധാർമികസംരക്ഷണവും സുഖാനുഭൂതിയേയും ഇതു പോഷിപ്പിക്കുമോ!” എന്നു നാം നമ്മോടുതന്നെ ചോദിക്കുവാനും അദ്ദേഹം ഉപദേശിക്കുന്നു. മനുഷ്യന്റെ ജീവിതം സ്വഭാവേന സഭാപരിഷ്കരണമാണെന്നും സഹോദരസേവനമാണ് മനുഷ്യന്റെ മുഖ്യധർമ്മമെന്നും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. “എണ്ണമില്ലാത്ത വാർഷികം നിങ്ങളുടെ വരുതിക്കുണ്ടെന്നവിധം ജീവിക്കാതെ, മൃത്യു നിങ്ങളുടെ കൂടെത്തന്നെയുണ്ടെന്നു ധരിക്കുക, ഏതു നിമിഷവും മരണത്തിനൊരുങ്ങിയ വിധം ജീവിക്കുക; സർവ്വപ്രേമിയായ ദൈവം ഉണ്ടെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്കു ഭയത്തിനവകാശമില്ല. ദൈവം ഇല്ലെങ്കിലോ ഈ ജീവിതം നിരർത്ഥകംതന്നെ” ഇങ്ങിനെ അദ്ദേഹം ഗുണഭോഷിച്ചു.

നശ്വരമായ ഈ ജീവിതത്തിൽ മാരിയും മരണവും, മാനവും അപമാനവും, സുഖവും ദുഃഖവും, ധനവും ഭാരിദ്യവും സർജനദുർജ്ജനവ്യത്യാസമെന്യ സർവരേയും ബാധിക്കുന്നു. ധാർമികവ്യവസ്ഥയിൽ അവയെല്ലാം അപ്രധാനങ്ങളാണ്. നമ്മുടെ ജീവിതം ബിന്ദുപ്രായം, ജീവിതോപകരണമായ ദേഹമോ ജീർണ്ണാനുബം. നമ്മിൽ കടികൊള്ളുന്ന ദിവ്യാംശത്തെ സഹജ്ഞിയുടെയും വികസിപ്പിക്കുകയാണ് ജീവിതകർമ്മവും—അതിനാൽ ജീവനുള്ളതുവരെ ഏതെങ്കിലും ഒരു നന്മയ്ക്കായി പ്രവർത്തിക്കുക. നാം സ്വീകരിക്കുന്നതു ഏറ്റവും ഉൽകൃഷ്ടമായ മാർഗ്ഗമായിരിക്കണം. സത്യം, നീതി, ധൈര്യം, സംതൃപ്തി ഇവയെക്കാൾ നന്നായി മറെറെന്തെങ്കിലും ഉണ്ടോ? ഉണ്ടെങ്കിൽ തീർച്ചയായും അതിനെ പിന്തുടരുക. എന്നാൽ അവയെക്കാൾ അധികം ശ്രേഷ്ഠമായിട്ട് മറെറാനുംകാണ

നിലൈകിൽ നാം അവയെ ആത്മനിഷ്ഠയോടും സ്ഥിരോ
 സാഹത്തോടുംകൂടി പരിപാലിക്കണം. കാര്യകാരണ
 ബന്ധേന സർവ്വസ്ഥലത്തും സർവ്വകാലത്തും സർവ്വവസ്തു
 ക്കൾക്കും മാറ്റം സംഭവിക്കുന്നു. ഒന്നും തന്നെ അനശ്വ
 രമായും അചലമായും നില്ക്കുന്നില്ല. വർത്തമാനത്തിന്റെ
 യും ഭാവിയുടെയും മദ്ധ്യത്തിലുള്ള അന്ധകൃപം സർവ്വ
 ടേയും മുമ്പിൽ കിടക്കുന്നു. അതിനാൽ, ക്ഷണികങ്ങളായ
 വിഷയങ്ങളാൽ സന്തുഷ്ടനോ ദുഃഖിതനോ ആകുന്നവൻ
 ചിന്താമുന്മാനം അന്ധനുംതന്നെ. ജഗത്തിനെ അപേ
 ക്ഷിച്ച് നിങ്ങൾ കേവലം ഒരു അണുകും, ആദ്യന്തവിഹീ
 നമായ കാലവിശാലതയിൽ നിങ്ങളുടെ ആയുഷ്കാലം ഒരു
 നിമിഷാംശം, ആത്മീയവിധാനത്തിൽ നിങ്ങളുടെ ലാഭ
 നഷ്ടങ്ങൾ കേവലം നിസ്സാരം എന്നു നിങ്ങളുടെ സ്മരണ
 യിൽ നിർത്തുക. സർവ്വവസ്തുക്കളുടേയും സർവ്വവികാര
 ങ്ങളുടേയും ഉത്ഭവസ്ഥാനം ഏകമായ പരാശക്തിയാണ്.
 പ്രകൃതിയിൽ കാണുന്ന വിരസങ്ങളായ സർവ്വം സർവ്വ
 മാലിന്യങ്ങളും സർവ്വശല്യങ്ങളും, സിംഹത്തിന്റെ നാഭ
 മാകട്ടെ, സ്പർത്തിന്റെ ശുൽക്കാരമാകട്ടെ, വിശിഷ്ടവും
 വിമോഹനവുമായ ചേതനാവിശേഷത്തിന്റെ രൂപഭേ
 ങ്ങളാണെന്നും അദ്ദേഹം ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുന്നു.

പ്രലോഭനകേന്ദ്രമായ ഒരു രാജമന്ദിരത്തിൽ അദ്ദേ
 ഹത്തെക്കാൾ പരിശുദ്ധാത്മാവായി മറ്റൊരുപ്രകൃതി
 വർത്തിച്ചിരുന്നില്ല? ആഭാസംലോലാപനമായ ഒരു രാജ
 ധാനിയിലെ അഹങ്കാരജീവിതത്താൽ മലിനപ്പെടാതെ
 അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ മറ്റൊരാളായി ഭൂവാസം ചെയ്തി
 ടില്ല. സർവ്വാത്മസിദ്ധനായ ഒരു സാമ്രാട്ട്, രാജസമു
 ഹങ്ങളുടെ അധീശൻ, നാഗരികലോകത്തിന്റെ നായ

കൻ, പ്രജാലക്ഷങ്ങളുടെ ആയർക്കൈംബ്രം നിശ്ചയിക്കുന്ന പ്രഭു, ഈ അവസ്ഥയൊന്നും അന്തരാത്മാവിനെ സ്പർശിക്കാതെ അദ്ദേഹം ഒരു തൊഴിലാളിയുടെ ലളിതജീവിതവും ഒരു ന്യായാധിപതിയുടെ നീതിബോധവും ഒരു തത്പരജ്ഞാനിയുടെ മതനിഷ്ഠയും ഒരു ജ്ഞിപയ്യന്റെ നിർമ്മമതയും കാണിച്ചുവന്നത് ആശ്ചര്യകരംതന്നെ!

പ്രശാന്തശീലനും സുമധുരസ്വപദാവിയും ആയ ഈ ചക്രവർത്തിയുടെ മരണാനന്തരം എത്രയോ കാലം കഴിഞ്ഞിട്ടും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്മരണ പോകുമെങ്ങും നിലനിന്നതിൽ അത്ഭുതമില്ല. റോമാസാമ്രാജ്യത്തിന്റെ നാനുഭാഗത്തും വിദൂരമായ ഇംഗ്ലണ്ടിലും അനവധി ഗൃഹങ്ങളിൽ ഈ ചക്രവർത്തിയുടെ ശിലാവിഗ്രഹം സ്റ്റോറപൂവും ആരാധിക്കപ്പെട്ടു. രൂപത്തിൽനിന്നുൽഭൃതമായ പിന്താവിശേഷങ്ങൾ മാതൃസംസ്കാരത്തിന്റെ വികാസത്തിനു എത്രമാത്രം സഹായിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നു എങ്ങിനെ ഗണിക്കും! നൂനാഭാഷകളിലും പരിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ട അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്തകൾ അനവധി നൂറ്റാണ്ടുകളായി നിരവധി ഗൃഹങ്ങളിൽ എണ്ണമില്ലാത്ത ആത്മാക്കൾക്ക് അപാരമായ ആനന്ദം നൽകിക്കൊണ്ടിരുന്നു.

അന്നു യൂറോപ്പിൽ സംസ്കാരവും ഉന്നതാഭർവ്വം നിലകൊണ്ട പീറ്റർമി ക്രൈസ്തവമായിരുന്നു. എന്നാൽ അക്രൈസ്തവനായ ഔറീലിയസിന്റെ മതം ഒന്നുകൊണ്ടും ഒട്ടുംതന്നെ അധമമായിരുന്നില്ലെന്ന് ഏവരും സമ്മതിക്കും. അമേയവും അജ്ഞേയവുമായ ഒരു ദിവ്യശക്തിക്കധീനമായ പ്രാപഞ്ചിക ശക്തികൾ പ്രവർത്തിക്കുന്നുള്ളവെന്ന് ആ പരമഭക്തൻ വീണ്ടും വീണ്ടും ആവർത്തിച്ചുരളി, സ്വജീവിതംകൊണ്ടു തെളിയിച്ചു.

2. മയിക്കൽ ആഞ്ജലിലൊ.

(1475—1564.)

ഫ്ലോറൻസിലെ വൃക്ഷനിബിഡമായ താഴ്വരയിൽ നിന്നു് അതാ ഒരാൾ ഒരു കോവർകഴുതമേൽ കയറി വരുന്നു! ശുഷ്കശാന്തനായ അയാളുടെ മുഖം പതിഞ്ഞ മുക്കുകാരണം വിരൂപമായിരുന്നു. എന്നാൽ ആ മുഖത്ത് പ്രൗഢവും കലീനവുമായ ചില രേഖകൾ കാണാനുണ്ടു്. മുറവിൽ ഉയന്നു നില്ക്കുന്ന പശുതം കണ്ടപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാവം ഒന്നുമാറി. അതിന്റെ ഗംഭീരമായ രൂപവിശേഷങ്ങളും ഉന്നതമായ കൊടുമുടികളും അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ ഏന്തോ ചില അഭിനിവേശങ്ങൾ തൽക്ഷണം ഉളവാക്കി. പ്രകൃതിസൃഷ്ടിയായ ആ ഗിരിശിഖരത്തിന്മേൽ ശില്പവേലകൊണ്ടു മനുഷ്യകലയുടെ പ്രൗഢിയെ അനശ്ചരമായി പ്രകടിപ്പിക്കണമെന്നു് അദ്ദേഹത്തിന്നഭിലാഷവുമുണ്ടായി; അതു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അതുഭൂതാവഹമായ ആത്മചിശ്ചാസത്തിന്റെയും ഉദാത്തമായ ഉന്മോഹത്തിന്റെയും പ്രതിഫലനങ്ങളായിരുന്നു. മൈക്കൽ ആഞ്ജലിലൊ എന്ന മഹാശില്പിയായിരുന്നു ആ അസാധാരണമനുഷ്യൻ.

നൂറുപേരുടെ ആത്മശക്തിയുണ്ടായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്നു; അത്രതന്നെ പ്രാപ്തിയും. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിഭാവനയ്ക്കു് വിധേയമാകാത്ത ഒന്നുതന്നെ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. റോമിലെ “പാത്തിനോൻ” എന്ന മഹാഹമ്യം കണ്ടപ്പോൾ “ഇത്തരം ഒന്നു ഞാൻ നിമ്മിക്കും. എന്നാൽ അതു

മണ്ണിലല്ല, മാനത്തായിരിക്കും.” അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. അപ്രകാരം ചെയ്തപ്പോൾ ചെയ്തു. ആയ്തായിരം പേർക്ക് നില്പാവുന്ന സെയിൻറ് പീറ്റർസ് ഭദ്രാസനപ്പള്ളിയുടെ താഴികക്കട മായിരുന്നു ആ ഭാവനാസന്താനം. പാവുതത്തെ രൂപപ്പെടുത്താമെന്ന ആഗ്രഹം അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചില്ല. അതിൽ ആശ്ചര്യമില്ല. അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ അത്രയധികം ചെയ്യാൻ ആഗ്രഹിച്ച മനുഷ്യർ കുറുപ്പും; മത്സരികളായും അത്യാഹിതങ്ങളായും രോഗങ്ങളായും അത്രയധികം പ്രതിബന്ധങ്ങൾ അനുഭവപ്പെട്ടവരും കുറുപ്പും. അദ്ദേഹം നിവൃത്തിയാക്കുന്ന കാര്യങ്ങൾ അധികമുണ്ടായിരിക്കാം; എന്നാൽ അദ്ദേഹം നിർവ്വഹിച്ച കാര്യങ്ങൾ അതിൽ എത്രയോ അധികമായിരുന്നു. ഓവീലിന്റെ ഭീമമായ പ്രതിമയും മോശയുടെ ഭയജനകമായ രൂപവും ഉയിർപ്പെടുക മറ്റൊല്ലാം തികഞ്ഞ റ്റോറോൻസ് പള്ളിയിലെ വിശ്വവിഖ്യാതമായ വിഗ്രഹങ്ങളും അദ്ദേഹം നിർമ്മിച്ചവയാണ്. സന്ദർശകലാചരിത്രത്തിൽ ഒരു വ്യക്തിയുടെ ഏറ്റവും വമ്പിച്ച അപലാനമായി എന്നെന്നും നിലനില്ക്കുന്നവയാണ് മാർപ്പാപ്പമാരുടെ വാസസ്ഥലമായ വാറ്റിക്കാനിലെ പള്ളിയിൽ അദ്ദേഹം ചെയ്ത ചായപ്പണികൾ. ശത്രുക്കളുടെ അക്രമങ്ങളിൽനിന്നു റ്റോറോൻസിനെ അദ്ദേഹം കോട്ടകൾകെട്ടി രക്ഷിച്ചു. അവിവാഹിതനായിരുന്നവെങ്കിലും; ഒരു പ്രണയസംരംഭത്തിൽപ്പെട്ട അവസരത്തിൽ ഷെയിക്ക്സ്ലീയരുടെ ഗീതികളെ കവയ്ക്കുന്ന അതിമനോഹരങ്ങളായ കവിതകൾ അദ്ദേഹം നിർമ്മിക്കുകയുണ്ടായി. ഇങ്ങിനെ സർവ്വതോമുഖമായ വൈദഗ്ദ്ധ്യം കാണിച്ചിരുന്നു ആ മനുഷ്യൻ; ഒരു കോവർകഴുതമേൽ കയറിവന്നിരുന്ന ചെറിയ ദേഹം!

ഫ്ലോറൻസിനടുത്തുള്ള ഒരു ഗ്രാമത്തിലായിരുന്നു മയിക്കലിന്റെ ജനനം. യഥാകാലം അദ്ദേഹം വിദ്യാലയം പ്രവേശിക്കുകയും ക്രമത്തിൽ സമർത്ഥനായ ഒരു വിദ്യാനായിത്തീരുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സു മുഴുവൻ അന്നുതന്നെ ശില്പവേലയിലായിരുന്നു. ആ ഗ്രാമീണരുടെ മുഖ്യ ജോലി കൽപ്പണിയായിരുന്നതിനാൽ ശൈശവത്തിൽത്തന്നെ ശില്പവേല അദ്ദേഹത്തിന്റെ രക്തത്തിൽ സ്ഥലം പിടിച്ചിരുന്നു. ബാലനായിരിക്കുമ്പോൾതന്നെ ഈ കലയിൽ അദ്ദേഹം അപാരമായ പാടവം പ്രദർശിച്ചു. ഒന്നാമതായി ഉണ്ടാക്കിയ കൃതി വെൺകല്ലിൽ സ്മരവദനമായ ഒരു ദേവവിഗ്രഹമായിരുന്നു. ഫ്ലോറൻസിലെ അന്നത്തെ പ്രളയം സൂക്ഷ്മഗ്രാഹിയുമായ “ലോറൻസൊ” ഈ വേല കണ്ടു സന്തോഷിച്ചു. ഈ ബാലനെ തന്റെ കൊട്ടാരത്തിലേക്കു ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടുപോയി പുത്രനിർമ്മിശേഷം സ്നേഹിച്ചും പരിപാലിച്ചും വന്നു. അവിടെവെച്ച് ഈ ബാലൻ അനവധി വിദ്യാനാരുമായി സമ്പർക്കം സാധിച്ചു. ‘Hercules and Centaurs’ എന്ന വിഷയം 15-ാം വയസ്സിൽ അവിടെവെച്ചാണ് കൊത്തിയുണ്ടാക്കിയത്. അതിൽ കാണിച്ച ബാലാതീതമായ ശക്തിയും സങ്കല്പവും ശാരീരികജ്ഞാനവും ഇന്നും മായാതെ നിലനിൽപുണ്ടത്രെ. ചിത്രകലയിൽ കൂടുതൽ പരിചയം ഇവിടെവെച്ചുതന്നെ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. പല പള്ളികളിലേയും ചിത്രവേലകളുടെ പ്രതികരം വരച്ചുണ്ടാക്കിയത് ഇക്കാലത്തായിരുന്നു, ഒരു പള്ളിയിലെ ചിത്രം പകർത്തുന്ന അവസരത്തിൽ ഒരു വാക്കോരത്തിന്റെ ഫലമായി Torrigiani എന്ന സതീ

ത്വന്ദ്യൻ മുഖത്തു ഒരടി അടിച്ചതിനാലായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുക്കിന്നു എന്നെന്നേക്കുമായി കേടുപറ്റിയത്.

മയിക്കലിന്റെ 17-ാമത്തെ വയസ്സിൽ ലോറൻ സൊപ്രട്ട നിർമ്മാതനായി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിൻഗാമി നിസ്സേജനും ജ്ജനമാണെന്നു കണ്ടു ഉടനെ മയിക്കൽ രാജധാനി വിട്ടു. ഫ്ലോറൻസിൽ ദുഃഖമായ ഒരു ഘട്ടമായിരുന്നു അത്. സവനാരൊല എന്ന പ്രസിദ്ധസന്യാസി തന്റെ തീക്ഷ്ണസമരം നടത്തുകയായിരുന്നു. അക്രൈസ്തവമായ പൌരാണികാശയങ്ങളെ അദ്ദേഹം ഏറ്റവും പരുഷമായി അധിക്ഷേപിച്ചുവന്നു; അമൂല്യങ്ങളായ കലാവസ്തുക്കൾപോലും അദ്ദേഹം ചൂട്ടെരിച്ചു. പരാതനാചാര്യന്മാരെ പലവിധത്തിലും അനുവർത്തിച്ചിരുന്ന മയിക്കലിന്നു ഇതു വളരെ ഭയഹേതുക്രമായിരുന്നുവെങ്കിലും തന്റെ വാസനാബലത്തെ അനുസരിച്ചുതന്നെ അദ്ദേഹം കലാവൃത്തി തുടന്നു. ഈ ഭയത്തിന്റെ ലാജ്ജരണ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചില കൃതികളിൽ നിഴലിച്ചിട്ടുണ്ട്. വിഞ്ചിയിലെ ലിയൊനാർഡൊ എന്ന സമകാലീനനായ ശില്പിശ്രേഷ്ഠനും ഈ മർദ്ദനപ്പുഴയിൽതന്നെയാണ് ജീവിതം കഴിച്ചത്. എന്നാൽ അധികം കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് സവനാരൊല റാധിക്കപ്പെട്ടുകൊണ്ടും ഈ കലാസേവകന്മാർക്ക് രക്ഷയുണ്ടാകുകയും ചെയ്തു. ഈ കാലത്തു മയിക്കൽ ഉണ്ടാക്കിയ നിദ്രിതനായ കാമദേവന്റെ രൂപം കണ്ടു മോഹിച്ചു കലാപ്രേമിയായ ഒരു മതപ്രമാണി അദ്ദേഹത്തെ റോമിലേക്കു ക്ഷണിച്ചുകൊണ്ടുപോയി. കുറച്ചു കാലം ആനഗരിയായി മയിക്കലിന്റെ പ്രവാർത്തനരംഗം.

ക്രൂശിൽനിന്നിറങ്ങിയ യേശുദേവൻ മാതാവിന്റെ മടിയിൽ കിടക്കുന്നവിധം (La Pieta) വെൺകല്ലിൽ കൊത്തിയത് അവിടെവെച്ചു നിർമ്മിച്ച ഏറ്റവും സമൃദ്ധമായ ഒരു കലാവസ്തുവാണ്. മാതാവിന്റെ മുഖത്തു സ്ഫുരിക്കുന്ന ലോലകോമളമായ ദുഃഖവും ആകമാനം വിളങ്ങുന്ന ഭാവവിശേഷവും “ഇത്തരമൊരു ദുഃഖം ഇതിനകം ലോകത്തിൽ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ടോ?” എന്നുൽഘോഷിക്കുന്നവിധം തോന്നി. അഞ്ഞൂറു കൊല്ലങ്ങളോളം കഴിഞ്ഞിട്ടും അതിന്മേൽ കാലത്തിന്റെ മുദ്ര അല്പമൊന്നു പരിഞ്ഞതല്ലാതെ ആ അമാനുഷിക കൃതിക്ക് ഇന്നും യാതൊരു കോട്ടവും തട്ടിയില്ല.

ഈ യുവകലാകാരൻ സ്വദേശത്തേക്കു മടങ്ങിച്ചെന്നതു വാസ്തുശില്പം, ചിത്രവേല, ചായപ്പണി, കാവ്യനിർമ്മാണം ഈ ഓരോ സാമ്രാജ്യത്തിലും കിരീടം ധരിച്ചു ചക്രവർത്തിയായിട്ടായിരുന്നു. ഏങ്കിലും ഫ്ലോറൻസിന്റെ ദൃഷ്ടാന്തം മരിക്കുന്നതേയും കുടുംബത്തേയും ഭാരിദ്യാലി ക്ലേശങ്ങൾ അനുഭവിച്ചിട്ടു. നാനാദേശങ്ങളിൽനിന്നും കലാവേലകൾക്കായി അദ്ദേഹത്തിനു അപേക്ഷകൾ വന്നുകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ സ്വന്തം വൻമോഹങ്ങൾ തന്നെ വേണ്ടതിലധികം വെച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിനു അവ പലതും സ്വീകരിക്കുവാൻ സാധിച്ചില്ല. ഫ്ലോറൻസിലെ അതിഭീമമായ ഒരു വെൺകൽപ്പാറ അദ്ദേഹത്തിനു സൗജന്യമായി ലഭിച്ചിരുന്നു. അസമർത്ഥരായ ചില ശില്പികൾ അല്പമൊക്കെ കൈകാര്യം ചെയ്ത ആ പാറയ്ക്കു ചുറ്റും പ്രവൃത്തിശാലകൾ കെട്ടിയുണ്ടാക്കി

അവിടെ രണ്ടു വർഷക്കാലം മയിക്കൽ രാവ്യം പകലും പ്രവർത്തിച്ചു ഓവീദിന്റെ ഭ്രമൽ പ്രതിമ നിർമ്മിച്ചു. ഇതു ലിയോനാർഡൊവിന്റെ ഉപദേശമനുസരിച്ചു സവനാരാലയുടെ കൊലസ്ഥാനത്തു സ്ഥാപിക്കുകയും ചെയ്തു. ഏതാണ്ടിക്കാലത്തുതന്നെയായിരുന്നു ലിയോനാർഡൊവുമായി മത്സരിച്ച ഫ്ലോറൻസിന്റെ പഴയ രാജധാനിയിലെ ഭിത്തികളിൽ ചായപ്പണിചെയ്യുവാൻ ഏറ്റവും ഒന്നാമതായി ഓരോരുത്തരും തങ്ങളുടെ വിഷയത്തിന്റെ കരടു കടലാസ്സിൽ വരച്ചു പ്രദർശിപ്പിക്കുകയുണ്ടായി. അതു കാണാനായി കലാപ്രേമികൾ യൂറോപ്പിന്റെ നാനാദേശങ്ങളിൽനിന്നും വന്നുകൂടി. ലിയോനാർഡൊവിനു ചിത്രം മുഴുകിക്കൊടുക്കാൻ സാധിച്ചില്ല. മയിക്കൽ ഒട്ടുകൊലും പൂർത്തിയാക്കിയ ചിത്രം പിൻകാലത്തു അതീനു സംഭവിച്ച നാശംവരെ ലോകത്തിലെ അചിതീയമായ കലാമാതൃകയായി ശോഭിച്ചിരുന്നുവത്രെ.

യുദ്ധത്തിലും സമാധാനത്തിലും ഒരുപോലെ ഭയങ്കരനായ ജൂലിയസ്സ് രണ്ടാമൻ എന്ന മാർപാപ്പ ഒരു ചൈത്യം നിർമ്മിക്കാനായി ഈ കാലത്തു് ഈ ശില്പിശ്രേഷ്ഠനെ ഉദ്യോഗിക്കുകയും അദ്ദേഹം ലോകത്തിൽവെച്ചു് ഏറ്റവും ഉൽക്കൃഷ്ടമായ ഒരു ഹെർയൂത്തിനുള്ള വട്ടംകൂട്ടുകയും ചെയ്തു. 800 ചതുരശ്രപ്പടി വലിപ്പംവരുന്ന ആ കെട്ടിടത്തിൽ 40 ശിലാപ്രതിമകളും ഓടുകൊണ്ടുള്ള അനവധി കൊത്തുപണികളും ചുറ്റുപണികളും വേണമെന്നു നിശ്ചയിച്ചു. സെയിൻറ് പീറ്റർസ് പള്ളി വലുപ്പംപോരാത്തതിനാൽ അതു ചുറ്റുമായി പണിയുവാനും നിശ്ചയിച്ചു. കരാറയിലെ പ്രസിദ്ധപ്പെട്ട ചാനികളിൽനിന്നു വെൺകല്ലുകൾ വന്നുതുടങ്ങി. എന്നാൽ ഒരുനാൾ ഇതി

ലേക്കായി പണം വാങ്ങുന്നതിനു മാർപ്പാപ്പയെ മുഖം കാണിപ്പാൻ ചെന്നപ്പോൾ കൂടിക്കാഴ്ചയ്ക്ക് അനുവാദം ലഭിക്കാത്തതായാൽ ആജീവനം കപിതനായി സ്വദേശത്തേക്കു മടങ്ങിപ്പോയി. കുപ്രഭുതമുണ്ടോ ഇത്തരം വീഴ്ചകളെ പൊറുക്കുന്നു? ഫ്ലോറൻസിനെ ആക്രമിച്ചു നശിപ്പിക്കുമെന്നു ഭയപ്പെടുത്തി ആ കലാകാരനെ പാപ്പ മടക്കി വരുത്തി. ഇതിനിടയ്ക്ക് ചൈത്യത്തിന്റെ ആലോചന നിർത്തി, മറ്റു ചില പ്രവൃത്തികളാണ് മാർപ്പാപ്പ നിശ്ചയിച്ചത്.

സിസ്റ്റിൻ പള്ളിയുടെ തട്ടിന്മേൽ ചിത്രവേല ചെയ്തയായിരുന്നു അതിലൊന്ന്. ഈ പ്രവൃത്തിയിൽ മയിക്കലിനു തടയുപാദാനം നിന്നാൽ അതു സാഹസമായിരുന്നു എന്നാൽ ബ്രമാണ്ടോ, റാഫെയിൽ എന്നു മറ്റു രണ്ടു കലാകാരന്മാരുടെ വിദ്വേഷാത്മകമായ റിപ്പോർട്ടുകളാൽ ഈ പ്രവൃത്തിചെയ്യാൻ അദ്ദേഹം നിർബ്ബന്ധിതനായി. ഫ്ലോറൻസിൽനിന്നു പത്തു ശില്പികളെ സഹായത്തിനായി കൊണ്ടുവന്നു പ്രവൃത്തി ആരംഭിച്ചു. എന്നാൽ സ്വപ്നം ഭിന്നമായിത്തീർന്നപ്പോൾ കൂട്ടുകാരുടെ പ്രവൃത്തിയിൽ അസംതൃപ്തനായി അവരെ പിരിച്ചയയ്ക്കുകയും വരച്ചതെല്ലാം മുരണ്ടി നീക്കംചെയ്തു. പുതുതായി വേലയാരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു. 150 അടി നീളവും 50 അടി വീതിയും ഉള്ള തട്ടിന്മേൽ 400 ചിത്രങ്ങളോളം വരയ്ക്കേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നു. സൃഷ്ടികഥ, കല്പപ്രളയം, അന്ത്യമോചനം ഇവയായിരുന്നു വിഷയങ്ങൾ. ഉണക്കുവെച്ചുവെച്ചുപാർത്തിയെ പാർത്തിയെ മലർന്നുനിൽക്കുകയാണ് ഈ സാഹസികൻ പ്രവൃത്തിച്ചു. ശാർദൂലികമായ ശല്യങ്ങളും മാർപ്പാപ്പയുടെ ധിക്കാരപരമായ പെരുമാറ്റങ്ങളും ഇതിനിടയിൽ വേണ്ടത്രയുണ്ടായിരുന്നു. ചിത്രം

പുത്തിയാകുന്നതുവരെ ആരെയും കാണിക്കയില്ലെന്നു കരുതി പള്ളിയടച്ചു പ്രവൃത്തിയെടുക്കുമ്പോൾ ഒരു ദിവസം മാപ്പാപ്പതന്നെവന്നു. വള്ളി തുറന്നുകൊടുക്കായ്ക്കാൻ കപിതനായ മാപ്പാപ്പ അദ്ദേഹത്തെ നന്നായി പ്രഹരിച്ചുവത്രേ! പ്രവൃത്തി കഴിഞ്ഞശേഷമാണ് ഈ കലാകാരനിൽ കുടികൊള്ളുന്ന അമാനുഷികശക്തിയും അതിബുദ്ധിയും ലോകത്തിനു മനസ്സിലായത്. സേപ്താപ്രമത്തനായ മാപ്പാപ്പയുടെ മാറിടൊണ്ടിരുന്ന ഇളുകുടുംകനേസരിച്ചു പിന്നീടും പല പ്രവൃത്തികളും ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. അന്തരിച്ച മാപ്പാപ്പയുടെ ചൈത്ര്യം, മെഡീലിചൈത്ര്യങ്ങൾ, ലൊറൊൻസോ പള്ളിയിലെ ചിത്രവേലകൾ ഇത്യാദി ലോകവിശ്രുതങ്ങളായ പ്രവൃത്തികളിൽ അദ്ദേഹം നിമഗ്നനായി; ഗാർഹികദുരിതങ്ങളിൽനിന്നു നിർവൃതിതേടി പിന്നീട് പുതിയ മാപ്പാപ്പയുടെ ആജ്ഞപ്രകാരം വാറ്റിക്കാനിൽ ചെന്നു സിസ്റ്റിൻ പള്ളിയുടെ വേദിമേൽ ചിത്രപ്പണി തുടങ്ങി. ഒടുവിലത്തെ ന്യായാസനമായിരുന്നു വിഷയം. ഏട്ടുവാങ്കാലം പണിതതിന്റെ ഫലമായി അത്യന്തം ശക്തനായ രക്ഷകനും ശാപഗ്രസ്തരായ പാപികളും അതുതാവാരമായ വികാരമുതന്തികളായി ഇന്നും നിലകൊള്ളുന്നു. ജൂലിയന്റെ കല്പനയുടെ പണിയും ഇക്കാലത്തുതന്നെ തീക്കുവാൻ സാധിച്ചു. അതിലെ മോശയുടെ ഭീമമായ രൂപത്തിൽ കാണിച്ച ശക്തിയും ഭയങ്കരതയും പിന്താലാവവും ഉത്തമോൽകൃഷ്ടമായിരിക്കുന്നു.

അപ്പോൾ മയിക്കൽ ആഞ്ജിലോവിനു 80 വയസ്സായിരുന്നു. സ്ഥാനാരോഹണം ചെയ്ത ജൂലിയൻ മൂന്നാമൻ കലാകാരനിൽ വളരെ വിശ്വാസം കാണിക്കയാൽ അപൂർണ്ണമായിക്കിടന്നിരുന്ന സെയിൻറു പീറ്റർസ് പള്ളിയുടെ പണിയിൽ വീണ്ടും അദ്ദേഹം പ്രവേശിച്ചു. അ

നേകകാലമായി സ്വപ്നം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന ആ താഴികക്കടം തന്റെ വ്യാമോഹത്തിന്നനുസരിച്ച് ഉയർന്നുവരുന്നതു മിത്രങ്ങളും സഹപ്രവർത്തകന്മാരും മൺമറഞ്ഞുകൊണ്ടിരുന്ന വാൽകൃകാലത്തു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏകാന്തമായിത്തീർന്നു. അന്ത്യദശയിൽപോലും ഈ പ്രയത്നശാലിക്കു വിശ്രമമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ആരോഗ്യം കുറഞ്ഞുവന്നുവെങ്കിലും കലാപരമായ കാരോരോ ഭാവനകളാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ മുമ്പം സദാ പ്രസന്നമായിത്തന്നെയിരുന്നു. കതിരപ്പുറത്തു കയറിയൊ നടന്നോ ജോലികൾ സംബന്ധമായി സഞ്ചാരം ചെയ്യുന്നതിൽ കുറവുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഒരുനാൾ ഒരു കൊടുങ്കാറ്റിൽ തുറന്ന തൈരവീഥിയിൽ പെട്ടുപോയതിന്റെ ഫലമായി രോഗബാധിതനായി നാലഞ്ചുദിവസം രാപ്പകൽ കസാലയിൽ കിടന്നു കഴിച്ച ശേഷം 89-ാം വയസ്സിൽ ഈ മഹാശയൻ ദിവംഗതനായി. മരണാനന്തരംപോലും സമാധാനം അദ്ദേഹത്തിനുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഫീജോറൻ സുകാരും റോമക്കാരും ഈ മഹാത്മാവിന്റെ ഗുണശരീരത്തിനായി വഴക്കടിച്ചു. കടുവിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഇച്ഛയറിഞ്ഞ ചില സ്നേഹിതന്മാർ അർദ്ധരാത്രിയിൽ കച്ചവടസാമാനങ്ങളുടെ ഇടയിൽ ഒളിപ്പിച്ചുകൊണ്ടു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശവത്തെ ഫീജോറൻസിലേക്കു കടത്തി, അവിടെ സാൻറാക്രോസ് എന്ന പള്ളിയിൽ സമാധിയിരുത്തി.

ഈ മഹാശിഷ്ടിയുടെ മഹാത്മ്യത്തിന്റെ അർദ്ധശതകളെ അദ്ദേഹം അനുഭവിച്ച ഭൂരിതങ്ങളുടെ ശതാംശമാകട്ടെ വിവരിക്കുക പ്രയാസം. എന്നാൽ ഇന്നുവരെ ജീവിച്ച മഹാത്മാക്കളിൽ അത്യന്തമന്മാരായി അഞ്ചാറുപേരെ ഏടുത്തുപറയുന്നുവെങ്കിൽ അതിൽ അദ്ദേഹം ഉൾപ്പെടും. സന്ദേഹമില്ല.

9. ലിയോനാർഡോ.

സംരസ്യവത്സരം നീണ്ടുനിന്നിരുന്ന മാനസിക സ്യുത്തിന്റെ അന്ത്യത്തിൽ, യൂറോപ്പിൽ ജ്ഞാനപ്രകാശം വീണ്ടു. ഉദയംകൊണ്ടുദ്യോധനം അവിടെ അഭ്യർത്ഥിച്ചതായ ഉദ്യോഗസ്ഥയും ഉന്നതനായ പ്രയത്നക്കാരനുമായി. വിസ്മയകരമായ ഒരു ചൈതന്യപൂർവ്വതയിൽ ആ വക്താവ് ആകമാനം ആരാധി. അദ്ദേഹം 'വാർത്തകൾക്ക് മുമ്പ്' വിശ്വീകൃതമായ ഇറ്റാലിയൻ ഗ്രാമത്തിൽ ജനിച്ച ലിയോനാർഡോ ആ പ്രഭാവമണ്ഡലത്തിലെ ലീപ്റ്റിക്കേന്ദ്രമായി നിലകൊണ്ടു.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ സർവ്വതോമുഖമായ ധീരതയെ പ്രവേശിക്കാത്ത വിഷയങ്ങൾ ചർച്ചയായിരുന്നു. വിശ്വകർമ്മശാസ്ത്രം, ശിക്ഷണശാസ്ത്രം, അഗ്രഗണിതം; ചേർപ്പോടൊത്തു ജ്ഞാനം, വാസ്തുശില്പവും ഗണകാരണം ഗണിതജ്ഞാനം; തത്വചിന്തകൾ, ശാസ്ത്രഗവേഷകത്വം; എന്നതിനു പുറമെ സംഗീതജ്ഞാനം കഠിനവും; ഈ വിഭാഗങ്ങളും അദ്ദേഹം നമുക്കു മുന്നോട്ടുവെക്കുന്നതിൽനിന്നു സമുന്നതനായിരുന്നു!

അദ്ദേഹം ഇത്രമേൽ ബുദ്ധിമാനായിരുന്നെങ്കിൽ എന്തിനെക്കുറിച്ച് ഉപരിപ്പാർപ്പോലും പ്രയത്നം. ചരിത്രകാരന്മാരുടെ അഭിപ്രായകർമ്മത്തിലും മാനുവൽ വഴിയ്ക്ക് കർമ്മകർമ്മത്തിലുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പാരമ്പര്യം. ബാല്യത്തിൽ മോഹനരൂപമായിരുന്ന ലിയോനാർഡോ അംഗനയ്യവയും കലനയ്യവും സമേച്ഛിച്ച ഒരു യുവാവായിത്തീർന്നു. മെനീഷ്യചിത്രങ്ങൾ ലേഖനം ചെയ്ത കോമളംഗുലികൾകൊണ്ടുതന്നെ ഒരു ഇരുമ്പുവടിയെ ഇദ്ദേഹം

ക്കേൾ എന്നപോലെ വളയ്ക്കുവാനും അദ്ദേഹത്തിനു നിഷ്പ്രയാസം സാധിച്ചിരുന്നുവത്രെ.

പല വിദ്യകളിലും സാമർത്ഥ്യം പ്രദർശിച്ച ആ വിദ്യാർത്ഥി അദ്ധ്യാപകന്മാരെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. കുട്ടിയുടെ വൈദഗ്ദ്ധ്യം കണ്ടറിഞ്ഞു പിതാവ് അവനെ ബെറോക്കിയോ എന്ന പ്രസിദ്ധ കലാകാരന്റെ കൂടെ കലാപരിശീലനാർത്ഥം അയച്ചു. ബോട്ടിച്ച്ലി, ചെരുഗിനോ എന്ന പ്രഖ്യാതകലാകാരന്മാർ ലിയോനാർഡോവിന്റെ സർവ്വനാശാലിരുന്ന. അല്പകാലംകൊണ്ട് ഗുരുവിൽനിന്ന് ഏല്പിച്ച വിദ്യകളും ആർജ്ജിച്ചതിനുശേഷം അദ്ദേഹം പ്രകൃതിയെത്തന്നെ ഗുരുവാലി വരിച്ചു. പ്രകൃതിവസ്തുക്കളെ നേരിട്ടു പഠിക്കുകയും പ്രകാശത്തിന്റെ വിലാസവൈവിധ്യങ്ങളെ സൂക്ഷ്മമായി ഗ്രഹിക്കുകയും ചെയ്തതിന്റെ ഫലമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ ജീവോജ്ജ്വലമായിത്തീർന്നു. ഈ മാർഗ്ഗം തന്നെയാലിരുന്നു മരിക്കാൻ ആണ്ടിലോ, രാഷ്ട്രമത് എന്നിവയുടെ കലാചൈതീഹ്യത്തിന്റെയും രാസവും. പ്രകൃതിയിലും മിത്തലിലും യാതൊന്നുംതന്നെ, നിസ്സാരതകൊണ്ട് വിരസങ്ങളും, അതിഗഹനതകൊണ്ട് അസ്പഷ്ടങ്ങളും ആയി ലിയോനാർഡോ കണ്ടിരുന്നില്ല.

ആകാശവിമാനത്തിന്റെ രൂപം ആദ്യമായി അഭിഭാവനം ചെയ്തത് അദ്ദേഹമായിരുന്നു. സൈക്കിളിലും കാരിലും മറ്റും ഉപയോഗിക്കുന്ന പ്രാലംബചക്രം (Suspension Wheel) കണ്ടുപിടിച്ചത് അദ്ദേഹമായിരുന്നു. പർവ്വതങ്ങളിൽ തുരങ്കങ്ങൾ നിർമ്മിച്ചതും മരുഭൂമികളെ ജലസേ

ചനംകൊണ്ട് ജനോപയോഗ്യമാക്കിയതും തോടുകൾ വെട്ടി നദികളെ യോജിപ്പിച്ചതും ആദ്യമായി അദ്ദേഹം തന്നെയായിരുന്നു.

ആ സംഗീതപട്ട താൻതന്നെ നിർമ്മിച്ച സംഗീത സാമഗ്രികളെക്കൊണ്ടാണ് പാടിയത്. അദ്ദേഹമുണ്ടാക്കിയ കളിപ്പുണ്ടങ്ങൾ പാമരന്മാരേയും പരിസ്ഥിതികളേയും ഒരുപോലെ അത്ഭുതപ്പെടുത്തി. ഡിമാന്മാരായ ശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെ സമ്മേളനമെന്നപോലെ ഗോസായിമാരുടെ സമ്മേളനങ്ങളിലും അദ്ദേഹം സമ്മേളനമായിരുന്നു. സർവ്വരും അദ്ദേഹത്താൽ ആകൃഷ്ടരായി.

മനസ്സിൽ അങ്കുരിക്കുന്ന വിഷയങ്ങളെപ്പറ്റിയുള്ള ഉഗ്രചിന്തകൾ അപ്പപ്പോൾ കരിക്കുകയായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരിഷ്കൃതം. എന്നാൽ, ആ രത്നഖനികളെ വന്നു കൈപ്പാൻ തുടങ്ങിയത് മൂന്നു നൂറ്റാണ്ടുകൾക്ക് ശേഷം മാത്രമായിരുന്നു. ഈ തീക്ഷ്ണചിന്തകന്റെ, ഈ കർമ്മശാലയുടെ അശാധ്യബുദ്ധിയും വിശാലമനസ്സുതയും ജനത, പൂർണ്ണമായി മനസ്സിലാക്കിയത് അപ്പോൾ മാത്രമാണ്.

ഭേദശബ്ദാർത്ഥത്തിൽ ഉൽസുകനായിരുന്നു ലിയോനാർഡോ. അദ്ദേഹം അധികകാലത്തോളം കൈരോസൽത്താന്റെ ശാസ്ത്രോപദേശ്യവായിരുന്നു. മിലാനിലെ ലഭോവിക്കോ എന്ന ഗുരന്റെ കൂടെയും കലാശാസ്ത്രവിശ്ലേഷനായി അദ്ദേഹം വളക്കൈലം താമസിക്കുകയുണ്ടായി. അക്കാലത്ത് പല നാടകങ്ങളും പ്രാസനങ്ങളും അദ്ദേഹം രചിക്കുകയും, നഗരത്തെ കോട്ടകെട്ടിപ്പുറപ്പെടുകയും ജലസേചനപദ്ധതി ഏറ്റെടുത്തുകൊണ്ട്, ചിത്രാലയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കുക, മതസംബന്ധമായ ചിത്രങ്ങൾ ചായ്മിടുക എന്നിങ്ങനെ നാനാതരം പ്രവൃത്തികൾ

നടത്തുകയും ചെയ്തു. മിലാനിലെ ഭദ്രാസനപ്പള്ളിയിലേക്കായി 'തിരുവത്താഴം' എന്ന കഥ അദ്ദേഹം ചായത്തിലെഴുതി. അതിൽ കാണിച്ച വിഭാവനയും രൂപവിധാനവും ഇന്നും അതുലമായിത്തന്നെയിരിക്കുന്നു. ക്രൈസ്തവലോകത്തെ ആകമാനം ഏകീകരിച്ച ചിത്രമായിരുന്നു അത്. അതിനെക്കുറിച്ച് രസകരമായ ഒരു കഥ പറഞ്ഞു കേൾപ്പുണ്ട്. ലിയോനാർഡോ ചിത്രം പൂർത്തിയാക്കിയാൽ കാലതാമസം നേരിട്ടതിനാൽ പള്ളിപ്രധാനിപ്രഭുവിന്റെ സന്നിധിയിൽ ആവലാതി ബോധിപ്പിച്ചു. രണ്ടു വാങ്ങലായി തന്റെ ആ പ്രവൃത്തി ചെയ്യാതെത്തന്നെയും ജൂഡാപ്പിന്റെ തല മാത്രമേ വരയ്ക്കുവാൻ വാക്കിയുള്ളതെന്നും അതിനനുരൂപമായ ഒരു നീചമുഖം കാണുവാൻ പ്രയാസമായിരുന്നുവെന്നും എന്താൽ ഇനി ഉടനെ അത് ചെയ്യുകയെന്നും അദ്ദേഹം സാധനം പറഞ്ഞു. ജൂഡാപ്പിന്റെ സ്വന്തം ആവലാതിപ്പെട്ട ആ പള്ളിപ്രമാണിയുടെ മുഖം എഴുതിക്കൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. സംഗ്രഹനാല പ്രഭു ഈ സാഹസം കണ്ടുനശിച്ചു.

മൊണാസിസ എന്ന ഒരു സന്യാസിയുടെ ചിത്രം രചിക്കുവാനായി അദ്ദേഹം താലാഖാഖങ്ങളോളം പ്രയത്നിച്ചു. ആ കാലങ്ങളിലെല്ലാം ആ തരണിയെ വിനോദിപ്പിച്ച് മുഖത്ത് ആനന്ദം നിഖനിച്ചുവാനായി നർത്തനായും ഗായകനായും അദ്ദേഹം നിയമിച്ചു. ആ ചിത്രത്തിന്റെ വണ്ണങ്ങൾ മങ്ങിപ്പിടിക്കുന്നുവെന്നിലും ഇന്നും അത് ലോകത്തിലെ ഏറ്റവും പ്രസിദ്ധമായ ചിത്രമായി സ്ഥിതിചെയ്യുന്നു. ഈ ചിത്രത്തെ സംബന്ധിച്ച യൂറോപ്പിൽ ഏറ്റവും പ്രവാസങ്ങളും ഖണ്ഡകൃതികളും

അങ്ങിയ ഒരു സാഹിത്യസമുച്ചയംതന്നെ ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. കാലഗതിയിൽ, ഈ ചിത്രത്തിനുണ്ടായിട്ടുള്ള ഓരോ അനിഷ്ടസംഭവവും യൂറോപ്പിലെ കലാകാരസമുദായത്തെ ഒട്ടേറെ ഉല്ലാസനാകലമാക്കിയിരുന്നു.

ലിയോനാർഡോവിന്റെ അന്ത്യകാലം സമാധാനമാലും ശാന്തമാലും തന്നെ കഴിഞ്ഞു. റയോവ്യൂദ്ധനായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആകൃതിയിലും സംഭാഷണപാതയിലും അഗാധജ്ഞാനത്തിലും സംഗ്രീഹനായ ഗ്രാൻഡിസ് രാജാവ് അമ്പായി എന്ന സ്ഥലത്തുള്ള രാജകീഴ്ചരമ്പുത്തിൽ അദ്ദേഹത്തെ താമസിപ്പിച്ചു വേണ്ടത്ര സന്ദർശനഭാവന ചെയ്തു. സമുദധിയാണു ആ ഗ്രാമത്തിൽ റിപ്പോർത്തും കലാപ്രേമികളും നശോദിച്ചു; അദ്ദേഹത്തിന്റെ അപാരമായ പാണ്ഡിത്യത്തെ ആശ്ചര്യപ്പെട്ടു. അന്നു ലിയോനാർഡോ പ്രസിദ്ധീകരിച്ച “ചിത്രകല” എന്ന ഗ്രന്ഥം ഇന്നും ആ ശാസ്ത്രത്തിൽ പ്രമാണഗ്രന്ഥമായിത്തന്നെ പരിലസിക്കുന്നു.

ഈ മഹാപുരുഷന്റെ ചൈതന്യവും ശൈശ്വവും പ്രാധിക്യത്താൽ ക്രമേണ കുറയിടുകയും 1519-ൽ 67-ാമത്തെ വയസ്സിൽ അദ്ദേഹം മിഥംഗതനാകയും ചെയ്തു. മരണവൃഷ്ടാനം അറിയണമ്പോൾ രാജാവ് കണ്ണീർ പൊഴിച്ചു; യൂറോപ്പാകമാനം വിഷാദിച്ചു.

അപൂർവ്വമായ ചൈതന്യത്താലും പ്രേമിതമായ ആണമേത്താലും, അതിമാനുഷമായ ബുദ്ധിയാലും, അതുലമായ ചിത്രകലാഭാവത്താലും അനുഗ്രഹീതനായ ഈ മഹാത്മാവെ പൂർണ്ണമായി മനുഷ്യാകാരമേൽപ്പോലും കന്നിലധികം നൂറ്റാണ്ടുകൾ വേണ്ടിവന്നു.

4. ഗഥ.

ജന്മനിയിലെ സാഹിത്യകാരന്മാരിലും തത്പരപിന്തകന്മാരിലും അഗ്രിമസ്ഥാനമർഹിക്കുന്ന ഒരു മഹാനായികൻ ഗഥ. അദ്ദേഹത്തെക്കാൾ വിശാലമനസ്സനായ ഒരു മനുഷ്യൻ ഉണ്ടായിട്ടില്ല. സാക്ഷ്യലേഖകിയുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ താല്പര്യങ്ങൾ. സർവ്വ സാഹിത്യങ്ങളും ആ സമയങ്ങൾ ആസ്വാദിച്ചിരുന്നു. മനുഷ്യന്റെ മനസ്സിനു വിഷയീഭൂതമാകുന്ന സകല കാര്യങ്ങളും അദ്ദേഹത്തെ ആകർഷിച്ചു. സാഹിത്യത്തിലും ശാസ്ത്രത്തിലും ഒരുപോലെ ഉന്നതം കണ്ടിട്ടിരുന്നു ആ മഹാശയൻ. ഹൃദയം മുട്ടലവും വികാരതരളവും ആയിരുന്നുവെങ്കിലും കാര്യനിർവ്വഹണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിനു അധിയായ സ്വൈര്യവും പ്രാപ്തിയും ഉണ്ടായിരുന്നു. നിഷ്പക്ഷമായി ഏല്പാറിനേയും വിഷ്ണിക്കയും അതാതിന്റെ വിഷയമെങ്കിലും ഗുണമെന്തെല്ലാം സമീകരിച്ചു കോശംശത്തെ വെളിപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്ന ഒരു സംസ്കാരവിശേഷമുണ്ടായിരുന്നു ആ പുണ്യമാവിൻ്റെ.

കുടുംബത്തിൽ ഒന്നാമത്തെ സന്താനവും ഏകപുത്രനുമായിരുന്ന ഈ ബാലന്റെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിൽ പിതാവുതന്നെ നന്നായി ശ്രദ്ധിച്ചുവന്നു. സ്കൂളിൽ അയയ്ക്കാതെ യഥോചിതം സംഘാനം വഴിയായും പ്രായോചിതമായ ഗ്രന്ഥങ്ങൾകൊണ്ടും അദ്ദേഹം കർക്കൻ്റെ മനസ്സിനു വികാസവും ചിന്തയ്ക്കുണർവും ഉണ്ടാക്കി. നാനാവസ്തുക്കളിലും വിഷയങ്ങളിലും കുട്ടിയുടെ ശ്രദ്ധയെ പ്രവേശിപ്പിക്കുകയും വിദ്യാഭ്യാസങ്ങളിലെല്ലാം നിസ്സീമമായ ചിന്താമണ്ഡലത്തിലും സഞ്ചരിപ്പാനുള്ള കൈതുകും ബാലനായിരിക്കുമ്പോൾ

തന്നെ അവനിൽ വളർത്തുകയും ചെയ്തിരുന്നു. ബുദ്ധിമാനായ പിതാവിന്റേയും സമത്വമായ മാതാവിന്റേയും പരിരക്ഷണത്തിൽ കുട്ടിയുടെ ബാല്യകാലം സന്തോഷകരമായിത്തന്നെ കഴിഞ്ഞു. സാഹിത്യത്തിലും കലകളിലും ശ്രദ്ധാലുവായിരുന്നു പിതാവ്. അദ്ദേഹം സഹൃത്തുക്കളുമായി ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്ന സംഭാഷണങ്ങൾ ശ്രവിച്ചും അറിയുമായി സമ്പന്നനായിട്ടും കുട്ടി സോശലൈഷം വളർന്നുവന്നു. കവിതാവാസനയുണ്ടായിരുന്ന ബാബാൻ അന്നുതന്നെ ചില ഖണ്ഡശ്ലോകങ്ങൾ നിർമ്മിക്കുകയും ഗുരുജനങ്ങളുടെ അഭിനന്ദനത്തിൽ അഭിമാനം കൊള്ളുകയും ചെയ്തിരുന്നു. സ്കൂൾവാസരയുടേ നടപടന കാലമായിരുന്നു അത്. ജർമ്മനി മറ്റു യൂറോപ്യൻ രാജ്യങ്ങളുമായി ശക്തി പരീക്ഷിക്കുകയായിരുന്നു. സംഭവനിബിഡവും ആപകൃഷ്ടിയും ആല ആ കാലം ഉത്ഭവസ്ഥനായ ബാബാന്റെ മനസ്സിനെ പലപ്രകാരത്തിലും മുഴുക്കി. ഒരു സൈനിക ഉദ്യോഗസ്ഥൻ ഗമെയുടെ ഗൃഹത്തിൽ താമസമുണ്ടായിരുന്നു. സാഹിത്യരസികനും സംസ്കൃതശയനമായ അദ്ദേഹം ഗുണമുദ്രിതകൾ ചെയ്തി കേൾപ്പിച്ചു കുട്ടിയെ വിനോദിപ്പിച്ചിരുന്നു.

ചിൻകരനായ ഗമെ ഗുണമുദ്രാലയിൽ പ്രശസ്തമായ പാണ്ഡിത്യം സമ്പാദിക്കുകയും അത് അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാഹിത്യോദ്യമങ്ങൾക്ക് കേന്ദ്രം അഭിനിവേശം നൽകുകയും ചെയ്തിരുന്നു. അന്നത്തെ അനുഭവനിമിത്തമായിരിക്കണം.

21-ാം വയസ്സിൽ ഗമെ നിയമപഠനത്തിനായി സ്കൂൾ ഓഫ് ലോ സർവ്വകലാശാലയിൽ ചേർന്നു. അവിടെ കഴിച്ച പരിനാമമാസങ്ങൾ ഏറ്റവും അനുഭവപ്രദമായായിരുന്നു. അനവധി മാരാശയനമായി പരിചയ

പ്പെടുവാനും നാനാവിഷയങ്ങളിൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിക്കുവാനും ആ കാലം ഉപയോഗപ്പെട്ടു. നിയമബിരുദ സമ്പാദിച്ചതിനുശേഷം നീതിന്യായസ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥിതി ചെയ്തിരുന്ന വെററസ്റ്റർ എന്ന പട്ടണത്തിൽ അദ്ദേഹം താമസമാക്കി. എന്നാൽ അധികകാലം കഴിയുന്നതിനു മുമ്പ് ഈ യുവാവ് അഗാധമായ ഒരു പ്രണയാവേശത്തിൽ ആമഗ്നനായി തന്റെ വികാരവിചാരങ്ങളെ 'വർക്ക്' എന്ന കവിതമാർഗ്ഗമായി നിർത്തിയിട്ടുണ്ട്. ആ കവിത സാഹിത്യലോകത്തിൽ ഒരു വമ്പിച്ച കൊടുങ്കാറ്റായി ഭവിച്ചു. സർവ്വരാജ്യങ്ങളിലും അതിനു തൽക്ഷണം അഭിവാദനം സിദ്ധിച്ചു. കേരളമായ ബണ്ഡനമായോ പ്രശസ്തമായ പ്രശംസയയ്യോ അറിഞ്ഞ വിമർശിക്കാത്ത ഭേദങ്ങൾ ഇല്ലായിരുന്നു. എത്രയോ ഭാഷയിൽ അതു വിവർത്തനം ചെയ്യപ്പെട്ടു, അനുകരിക്കപ്പെട്ടു, പ്രതിപാദിക്കപ്പെട്ടു, ഉദ്ധരിക്കപ്പെട്ടു. അനുവാചകന്മാരായ യുവതീയുവാക്കന്മാർക്കു ഈ "വർക്ക്" ജപനം ബാധിച്ചു. സാങ്കല്പികമായ പ്രണയഭക്തി വിവിധരൂപത്തിൽ ഏണ്ണമില്ലാതെ യുവയുവേണങ്ങളെ തകർത്തു, യുവാക്കുപേരുകളെ നന്നച്ചു. നിയന്ത്രിതമായിക്കിടന്നിരുന്ന വികാരവിശേഷങ്ങൾ കരകവിഞ്ഞൊഴുകി. സാഹിത്യവൃത്തിയിൽ ഉണ്ടായ ഈ അസാമാന്യ വിജയത്തിനുശേഷം നിയമവ്യാപാരത്തിൽ പ്രത്യേകം ഉന്മേഷം കാണാത്ത യുവാവ് സ്വഗൃഹത്തിലേക്കു മടങ്ങി അവിടെ നിന്യായമായി നിരന്തരം സാഹിത്യചരിത്രമന്ത്രണ ചെയ്തുവന്നു. സൂക്ഷ്മഗ്രാഹിയായ പിതാവ് ഇതിനു പ്രാതികൂല്യം കാണിച്ചതുചിലു.

ഇക്കാലത്തു സാക്സീവീമാറിനെ യുവാവായ പ്രഭു ഗന്ധയെ കാണുകയും തന്റെ കൂടെ താമസിക്കുവാനായി അദ്ദേഹത്തെ ക്ഷണിക്കുകയും ചെയ്തുണ്ടായി. ആ പ്രഭു

വിന്റെ കൊട്ടാരം അന്നു വിചലജനങ്ങളുടേയും വിജ്ഞാനികളുടേയും കേന്ദ്രമായിരുന്നു. അതിനാൽ അവിടെയുള്ള ജീവിതം ഗമെയ്ക്കു ഏറ്റവും ഹിതകരമായിത്തീർന്നു. ഭരണസഭയിൽ ഒരു സ്ഥാനവും നിത്യവൃത്തിക്കൊരുശ്രമമായ ധനവും ഉഭയബുദ്ധിയായ പ്രഭു നൽകിയിരുന്നതിനാൽ അലട്ടില്ലാതെ അന്തസ്സോടെ ജീവിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു.

തന്റെ സ്ഥിരമാസമായി സ്വീകരിച്ച സാക്ഷാത്കാരിന്റെ അഭിവൃദ്ധിക്കും ക്ഷേമത്തിനുമായി ഗമെ കട്ടയികും പരിശ്രമിച്ചുവന്നു. വിദ്യാഭ്യാസം, വ്യവസായം, സൈനികപരിശീലനം ഇത്യാദി വിഷയങ്ങളിൽ പല പരിഷ്കാരങ്ങൾ വരുത്തുകയും ജീവിതരീതിയിലെന്നപോലെ സാഹിത്യത്തിലും പുതിയ ഇനങ്ങളിൽ അദ്ദേഹം പ്രവേശിക്കുകയും സഹായനമായ പ്രവർത്തനരീതികൾ അംഗീകരിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ കൊട്ടാരത്തിലെ ബഹുളം സാഹിത്യസേവനത്തിന്നനുല്പമല്ലെന്നു കാണുകയാൽ പ്രഭുവിന്റെ അനുമതിയോടുകൂടി ഗമെ ഒരു ഭേദസഞ്ചാരത്തിനു പുറപ്പെട്ടു. മില്ലർ ഏഴു പേരോടുകൂടി വേഷാലുനനായി ഒരു കച്ചവടക്കാരന്റെ നിവലിലായിരുന്നു അദ്ദേഹം സഞ്ചരിച്ചത്. രണ്ടു വർഷക്കാലം യൂറോപ്പിൽ പല ഭേദങ്ങളും സന്ദർശിച്ചു. പുരാണപ്രസിദ്ധമായ ഇറ്റലി ആ കലാകലകളെയെ ആവേശഭരിതനാക്കി. കലാധന്യനായ ആ ഭൂമിയുടെ ഭർതൃമാത്രത്തിൽ ഗമെയുടെ മനസ്സിൽ ഒരു കോളിളക്കം തന്നെയുണ്ടായി. സൗന്ദര്യത്തിന്റെ അപൂർവ്വങ്ങളായ ആ കൃതിവിശേഷങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആത്മാവിൽ കളിയാടി. യശോജ്ജ്വലമായ പൗരാണിക റോമാനഗരീയെ അദ്ദേഹം മനസാ നിർമ്മി

മറ്റു മഹാമതികളായ ശ്രീകൃഷ്ണകന്യാദേവിയും കവികളേയും അതിഭോധനമായ വികസിതരൂപികളായി അദ്ദേഹം സ്വപ്നം കണ്ടു. മരണതുടേറിയ കലാമാഹാത്മ്യത്തിന്റെ മടിത്തട്ടിൽ അദ്ദേഹം കിടന്നു ചത്തൊടി. വീമാരിൽ മടങ്ങിയെഴുന്നേരണം ഇരുവക അന്തഃപാങ്ങുകളെ ഫലമായി അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതത്തിലും കലാവൃത്തിയിലും അസാധാരണമായ ഒരു ശക്തിവിശേഷം ഉളവാക്കി. ഗഹനങ്ങളായ കലാതത്വങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചതിനു പുറമെ ജീവിതം തന്നെ ഒരു കലയായി അദ്ദേഹം അഭിനീകരണം ചെയ്തു. അംഗമുള്ള ചൈതന്യവും അഗാധമായ ഉദ്ദേശവും അദ്ദേഹത്തിന്റെ കരവനങ്ങളിൽ പ്രത്യക്ഷമായിത്തുടങ്ങി. സഹാർദ്ദിത്യം, ശാസ്ത്രം, ചരിത്രം, തത്വചിന്ത എന്നീ വിഷയങ്ങളിലെല്ലാം നിഗൂഢവും നിർമ്മലവുമായ ഉറവുകൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയത്തിൽ പൊട്ടിച്ചുറപ്പെട്ടു.

1788 ൽ അദ്ദേഹം വിവാഹിതനായി. യൂറോപ്പിൽ അന്നു ലഭിച്ചിരുന്ന മഹാമാരിൽ ഏറ്റവും ഉജ്ജ്വലമായ ഹാത്താവയ ഗണമയുടെ പ്രേമം അപ്പിക്കപ്പെട്ടത് ഒരു ഏജിയ കടുംബത്തിലെ വിദ്യാവിഹീനയായ ഒരു തരുണിയിലായിരുന്നു. എന്നാൽ ഭർത്തൃയുടെ നിലയിലും, മാതാവിന്റെ നിലയിലും വിജയകരമായ ജീവിതം നയിക്കുമ്പോൾ ആ സ്ത്രീയുടെ സുഖവും സൗഹൃദതപരവും സഹായകരമായിരുന്നു.

ഷില്ലർ എന്ന കവിയുമായി സ്നേഹപ്പെട്ടതും വീമാരിൽ ഒരു നാടകലയം നിർമ്മിക്കുന്നതിൽ ഈ മഹാശയന്മാർ ഒന്നായി പ്രയത്നിച്ചതും ഇക്കാലത്തായിരുന്നു. ഷില്ലർ ഗമെരയുമായി പത്തുവയസ്സിനു് പെരപ്പമായിരുന്നുവെങ്കിലും അവർ അതിൽ പ്രബലമായപ്രേമം വളർന്നുവന്നു. ഈ ബന്ധം ഗമെരയുടെ അന്ത്യദശയ്ക്ക്

ചില പ്രകാശരേഖകൾ ചാർച്ചി. “ഹാസ്റ്റ്” എന്ന പ്ര
 ഖ്യാതമായ കവിത നിർമ്മിച്ചതും ഇക്കാലത്തായിരുന്നു.
 ഐശ്വര്യപൂർവ്വമായി ആത്മാവിനെപ്പോലും ചെയ്തി
 ത്താനും അടിയറവെക്കാനാരുണ്ടില്ല ഒരു സാഹസിക
 നെർ ചരിതമാണ് ഈ നാടകത്തിലെ ഇതിവൃത്തം. പ്ര
 ണയമണ്ഡലത്തിൽ “വർക്കർ” കവിതയെഴുതുന്നപ്പോലെ
 ആസ്വീയവിഷയത്തിൽ “ഹാസ്റ്റ്” വികേന്ദ്രമായി
 ത്തിൽ പരമമായതായ ഒരു സമാനം ക്ഷിപ്രനീട
 മായി 1805-ൽ ബിസ്റ്റർ അന്തരിച്ചു. ഈ സംഭവം
 ഗമത്തെ അപാരമായ ദുഃഖത്തിൽ ആഴ്ത്തി. അദ്ദേഹ
 ത്തിന്റെ ചെയതന്യം തല്പരം ബുദ്ധിമുട്ടിന്റെ ശവകു
 ഴിയിൽ പോയി മരണമനുഭവിക്കാനും പാർവ്വതൻ!

കാലം ഒട്ടകെ കടന്നുതുടങ്ങി. നെപ്പോളിയന്റെ
 പരാക്രമങ്ങൾ യൂറോപ്പിലെങ്ങും ജീവിതത്തെ ആപൽ
 കരവും ഭയാനകവുമായിത്തീർന്നു. ഈ കാലമേഖല വീമാ
 റിലും വ്യാപിച്ചു. ഗമം രക്ഷപ്പെട്ടത് ഭയപ്പെട്ട സാമ
 ത്വ്യംകൊണ്ട് മാത്രമായിരുന്നുവത്രെ. എന്നാൽ രണ്ടു
 കൊല്ലങ്ങൾക്കുശേഷം ബണലുകാരും ഗമം നെപ്പോളി
 യനെ ചെന്നു കണ്ടപ്പോൾ ചുറ്റും ബഹുമാനത്തോടെ
 യായിരുന്നു അദ്ദേഹം പെരുമാറിയത്. വൃദ്ധനായ കവി
 യുടെ പ്രാണനേയും ഉന്മേഷവുമെന്ന് പത്രവാർച്ചി അ
 ദ്ദേഹത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കുകയും “വർക്കർ” കവിത നാൻ
 ഏഴുതവണ പാഠനം ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നു പ്രസ്താവിക്ക
 കയും തലസ്ഥാനനഗരിയായ പാരിസ്സിലേക്ക് മറാക
 റിയെ പത്രവാർച്ചി അണിയിക്കുകയും ചെയ്തുവത്രെ.

വാൽകൃം അതിന്റെ മിലക്ഷണമാവുകയും ഗമം
 യുടെമേൽ ചാർച്ചിയിരുന്നില്ല. ഏഴുപതാം വയസ്സിൽ
 പോലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ബുദ്ധി ക്ഷയിച്ച യാതൊരു ക്ഷീണ

വും ബാധിച്ചിരുന്നില്ലെന്നു മാത്രമല്ല അന്നും യൂറോപ്പി
 ലെ സാഹിത്യനായകൻ അദ്ദേഹത്തെ നോക്കിയിരുന്നു. എ
 ന്നാൽ ടീംപായപ്പോന്നാർക്കുണ്ടാകുന്ന ശിക്ഷ അദ്ദേഹവും
 അനുഭവിക്കേണ്ടിവന്നു. മിത്രങ്ങൾ കാരോരുത്തരായി
 തിരോധനം ചെയ്തുകൊടുത്തു. പ്രിയപ്പെട്ട സഹോദരങ്ങളുടെ
 രൂപങ്ങൾ സ്മൃതിമണ്ഡലത്തിൽ മാത്രം അവശേഷിക്കുകമാ
 രായി. മാതാപിതാക്കൾ, ഭാര്യ, സ്നേഹിതന്മാർ എല്ലാ
 വരും മൺമരണം. ഏറ്റവും കഠിനമായ ഭയം
 സാക്ഷി വീമാരിലെ പ്രതിബിംബം പെട്ടെന്നുള്ള നിയ്യാണ
 മായിരുന്നു. ഈ വിധേയം ഗണ്യമായ കേവലം ഏകാന്ത
 നാക്കി. അതിനുശേഷം ജീവിച്ചിരുന്ന നാലു വർഷക്കാ
 ലത്തു് അദ്ദേഹം രോഗബാധിതനായിത്തീർന്നതിൽ അത്ഭു
 തമില്ല. എന്നാൽ മരണമുൾത്തറവാൻ ശല്യമായ അവ
 ലംബിക്കാതെതന്നെ പ്രയത്നശീലനായ അദ്ദേഹം കഴി
 ജ്ജകൂട്ടി. 1832-ലെ മാർച്ച് മാസത്തിലെ ഒരു പ്രഭാത
 ത്തിൽ തന്റെ മുറിയിൽ ഒരു ചാരുകസാലയിൽ ഇരുന്നു
 കൊണ്ടു് “കൂടുതൽ പ്രകാശം വരട്ടെ. ജനലുകൾ തുറക്കുക”
 എന്ന അർത്ഥപിതമായ അന്ത്യവചനങ്ങളോടുകൂടി ആ
 പുണ്യാത്മാവു് 87-ാമത്തെ വയസ്സിൽ അന്ത്യശ്വാസം
 വിട്ടു. ശ്രാന്തദൃശ്യമായ ഒരു കവിപുരുഷൻ, അടിമതീയ
 നായ ഒരു തത്ത്വചിന്തകൻ, ആദർശശാലിയായ ഒരു മ
 ഹാപുരുഷൻ ലോകത്തിനു് അനുനമിച്ചുവായി. ആരേയും
 അടിപുഴക്കുന്ന വികാരങ്ങളും അതിബലിഷ്ഠമായ ബുദ്ധി
 യെപ്പോലും മിഷമിപ്പിക്കുന്ന ചിന്തകളും അടങ്ങിയ അ
 സംഖ്യം കൃതികളെക്കൊണ്ടു് മാനവലോകത്തെ ധന്യ
 ധന്യമാക്കിയ ആ മഹാനായൻ ആ പ്രശാന്തവേഷയിൽ
 അവേദ്യമായ അഖിലപ്രാണനിൽ വിലയം പ്രാപിച്ചു.

ക്ഷപ്പെടുത്തുന്നു. മറ്റൊരു കഥയിൽ പട്ടിണിയാൽ എല്ലം തോലുമായ ഒരു ചെന്നായ് കൊഴുത്തുതടിച്ച നായ് ചേട്ടനെക്കണ്ടു് സങ്കടം പറയുന്നു. തന്നെപ്പോലെ യജമാനനോടു കൊഞ്ചിക്കളിക്കുകയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വീടുകാക്കുകയും ചെയ്താൽ സുഖമായി ജീവിക്കാമെന്നു കേട്ടു് അവൻ സാനന്ദം നായയെ അനുഗമിക്കുന്നു. എന്നാൽ വഴിക്കുവെച്ചു് നായയുടെ കഴുത്തിൽ ഒരുയാളും കാണുകയും അതെന്താണെന്നു നേപുചിട്ടുപ്പോൾ “അതു സാരമില്ല. എന്നെ കെട്ടിയിടുമ്പോൾ കഴുത്തിലിടുന്ന ചങ്ങലയുടെ വടുമാത്രമാണു്” എന്നു മറുപടികേട്ടു ഉടനെ ചെന്നായ് തന്റെ പൊണ്ണുച്ചങ്ങാതിയെ വീടു സ്വന്തം ആക്കിയെന്നും വിശപ്പിനെയും കൈവരിപ്പാൻ കാട്ടിലേക്കുതന്നെ ഓടിപ്പോകുകയും ചെയ്യുന്നു. അടിമജീവിതത്തിന്റെ മായാത്ത വേദന ഏറ്റവും മർദ്ദസ്പർശകമായവിധം ഈ കഥ പ്രകാശിപ്പിക്കുന്നു. അടിമയുടെ നൈച്ഛേദനവും സ്വന്തം ആത്മധീരതയും ഒരുപോലെ അതു ചിത്രണം ചെയ്യുന്നു.

പ്രായോഗികമായ ഫലിതവും വിസ്മയാവഹമായ യുക്തിയും ഈസപ്പിന്റെ ഉപാഖ്യാനങ്ങളിൽ സുലഭങ്ങളാണു്. ഒരിക്കൽ മാനുസായ അതിഥികൾക്കായി ഉത്തമമായ ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങൾ തയ്യാറാക്കുവാനുള്ള കല്പനയനുസരിച്ചു് ഈസപ്പു് ആട്ടിൻനാവുകൊണ്ടു് ആഹാരമുണ്ടാക്കി. ഈ സാഹസത്തെ അപലപിച്ചപ്പോൾ ജ്ഞാനത്തിന്റെയും തത്പരിന്തയുടെയും അഭിഭാഷകനും പ്രശംസയുടെയും പ്രസംഗത്തിന്റെയും പ്രകടനംഗവും ആയ നാവേക്കാൾ ഉത്തമമായ പദാർത്ഥം ലോകത്തിൽ എന്തൊന്നാണുള്ളതു് എന്നായിരുന്നു ഈസപ്പിന്റെ സ

ഴാൺ തുടങ്ങിയത്. അതു ഇരുപത്തേഴ് വർഷങ്ങൾ നീണ്ടു നിന്നു. ആ കാലത്തു ഏതൻസിനെ സർട്ടു യവാക്കനാരു ശതകളുടെ ആക്രമണം കാത്തുകൊണ്ട് ടിവാ നിശം ആയുധധാരികളായി നില്ക്കുകയായിരുന്നു. അതിനാൽ വിദ്യാലയത്തിൽനിന്നു വികസിതമായ മാനസ മെന്നപോലെ രണഭൂമിയിൽനിന്നു വീരലോക്യമായ ശരീരവും പ്ലേറ്റോവിനു സിദ്ധിച്ചാനിടയായി. ട്രൈറ്റിൽ സ്വന്തശരിയെ സ്റ്റാർട്ടു, കീഴടക്കിയതും കൊള്ളയിട്ടും തച്ചുടച്ചു നശിപ്പിച്ചതും പ്ലേറ്റോ കണ്ടുനിന്ന കാഴ്ചകളായിരുന്നു അദ്വൈതാവസ്ഥകളും ഒട്ടുംതന്നെ സമാധാന സന്ദായകമായിരുന്നില്ല. മുപ്പതു നിഷ്ഠുരകന്മാരുടെ മൃഗീയമായ ഭർത്താവസ്ഥത്തിൽ മരണേകം മരണയന്മാർക്കുവേമായതുപോലെ കരാഗ്രാമമോ മരണമോ കൂടാതെ പ്ലേറ്റോ രക്ഷപ്പെട്ടുതുതന്നെ ആശ്ചര്യകരമായിരിക്കുന്നു. നിഷ്ഠുരകന്മാരിൽ ഒരാളായ കൃതിലസ്സു പ്ലേറ്റോവിന്റെ ബന്ധുവാകയാൽ അങ്ങിനെ സഹിച്ചതായിരുന്നുവത്രെ. അവിനുശേഷം ഏഴു വർഷങ്ങളോളം സോക്രട്ടീസിന്റെ ശിഷ്യശിഷ്യങ്ങളിൽപേൺ തത്പഥിന്മാരുവസായത്തിൽ കാലയാപനം ചെയ്യാൻ ഈ ചിന്താപരവത്തിക്കിടയായതു കഴിഞ്ഞ നൂറ്റാണ്ടുകളിൽ ജീവിച്ചിരുന്ന മനുഷ്യരുടെ ഭാഗ്യാതിരേകം ഏതേ പറയേണ്ടതുളളു. ശിഷ്യന്മാരും സ്നേഹിതന്മാരുമായി നാനാവിഷയങ്ങളെ പരാജ്ഞിച്ച സോക്രട്ടീസ്സു നടത്തിയ സംവാദസംവാദസങ്ങളെ പ്രശ്നോത്തരരീതിയിൽ ഏറ്റവും സമർത്ഥമായി ഇദ്ദേഹം ശ്രോധിക്കരിച്ചു ലേഖനം ചെയ്തതു സാഹസ്യമേയോഹാഹാഹാകരമായ സാഹിത്യസമ്പത്തായിത്തീർന്നിരിക്കുന്നു. ദ്രോഹബുദ്ധികളായ ശതകളുടെ

കുടിലത കാരണം വിഷചാനത്താൽ ഗുരുഭവൻ ജീവത്യാഗം ചെയ്ത ശാന്തഗംഭീരവും സന്താപാകലവും ആയ ആ അന്ത്യരംഗത്തേയും പ്രിയതം യോഗ്യമായ ശിഷ്യന്മാരുമായുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഒടുവിലത്തെ സമാഗമത്തെയും പ്ലേറ്റോവിന്റെ ഇരിക ഏറ്റവും ഉൽകൃഷ്ടവും ഹൃദയാവർജ്ജകവുമായ ഗദ്യനൈരവ്യക്തി വിശ്വസാഹിത്യത്തിനു സമർപ്പണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

ഈ ഭാരണസംഭവത്തെ ക്ലേശകരമായ പ്ലേറ്റോ സ്വഭാവമേറിയ ലോകസഞ്ചാരത്തിനിറങ്ങി. ഈജിപ്ത്, പലസ്തീൻ, ചൈന മുതലായ വിദ്വരദേശങ്ങൾ സന്ദർശിച്ചു. അദ്ദേഹം കേവലം കാഴ്ചപ്രിയനായ ഒരു സഞ്ചാരിയായിരുന്നില്ല. പ്രവൃത്തനുമായ പണ്ഡിതനുമായ ഒരു ചിന്തകനുമായ ഒരു സന്ദർശനം അദ്ദേഹം തന്റെ വിജ്ഞാനബോധത്തെ പൂർണ്ണമായി സമ്പുഷ്ടമാക്കി. ഈ യാത്രയിൽനിന്നു മടങ്ങുന്ന സന്ദർശത്തിൽ സിസിലിയിലെ നില്ക്കുന്നതായ യേശുവിസിയസ്സിന്റെ സ്വന്തമായ ഭാര്യയുടെ അടുത്തു സന്ദർശിക്കുകയും ആ വഴിക്ക് നൈരാക്രമ്യസ്ത്രീലെ കൊട്ടാരത്തിൽ ചെല്ലുകയും തന്റെ ധാർമികമായ രാജ്യതന്ത്രനിദ്ധാന്തങ്ങളെ രാജാവിനെ ഉദ്ബോധിപ്പിക്കുവാൻ സാധിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ഒരു നൂറു പ്ലേറ്റോവിന്റെ നിശിതമായ വിമർശനം കവിതനായ രാജാവ് അദ്ദേഹത്തെ വില്ലാനായി കരുതി കയറ്റിവിട്ടു. ഇരുപതു പവനം അദ്ദേഹം വില്ക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ സഹായനായ ക്രോതാവ് ഈ മാറ്റം യനെ സ്വതന്ത്രനാക്കി സ്വഭാവത്തേക്കയയ്ക്കുകയാണ് ചെയ്തത്. ഈ അടിമയുടെ വിശാലമായ മാനം ശക്തിയു

ഒരു ചുമലും മാത്രം കണ്ടു മോഹിച്ചാണ് അദ്ദേഹം ഈ കച്ചവടം നടത്തിയിരുന്നതെങ്കിൽ ലോകത്തിനു എന്നും തീരാത്ത നഷ്ടം സംഭവിക്കുമായിരുന്നു. എന്നെന്നാൽ സോക്രട്ടീസിനെ പഠിയാതെ അദ്ദേഹത്തെത്തന്നെ പഠിയ്ക്കാനോ ലോകം എന്നും അന്ധതയിലായിരുന്നെന്നു.

സ്വദേശം പ്രാപിച്ച ഉടനെ അദ്ദേഹം നഗരപ്രാന്തത്തിൽ വിശാലമായ ഒരു തോപ്പിൽ തന്റെ വിശ്വവിഖ്യാതമായ തത്വചിന്താമന്ദിരം (Academy) സ്ഥാപിച്ചു. ചിന്തകൊണ്ടും സഞ്ചാരംകൊണ്ടും വിവിധങ്ങളായ അനുഭൂതികളെക്കൊണ്ടും പകപമനസ്സനായ ഇദ്ദേഹം മഹാനായ ഗുരുവിന്റെ പാരമ്പര്യത്തെ നിലനിർത്തി. ഇദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യഗണങ്ങളിൽ അനവധി പുരുഷകേസരികൾ ഉൾപ്പെടും. വാചാലതയിൽ വിശ്വവിശ്രുതനായ ഡെമോസ്തനീസും സർവ്വശാസ്ത്രപിതാവായ അരിസ്റ്റോട്ടലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശിഷ്യന്മാരായിരുന്നു. നാല്പതു വർഷങ്ങളോളം ആ കലാലയത്തിൽ ആ മഹാശയൻ അദ്ധ്യാപനം നടത്തി. ദയോനിസിയസിന്റെ നിർമ്മാണാനന്തരം അദ്ദേഹത്തിന്റെ പുത്രനായ രാജകുമാരനെ ശിക്ഷണം ചെയ്തു ധൂർത്തജീവിതത്തിൽനിന്നു മോചിപ്പിക്കുവാനായി മാന്വസാഹൃത്തായ ദയോന്റെ ക്ഷണപ്രകാരം വീണ്ടും പ്ലേറ്റോ സൈറാക്യൂസിലേക്കുപോയി. രാജശിഷ്യൻ ഭക്തിയോടും ഉത്സാഹത്തോടുംകൂടി ഗുരുമുഖത്തിൽനിന്നു ജീവിതത്തെയും രാജ്യഭരണത്തെയും കുറിച്ചുള്ള പാഠങ്ങൾ ഗ്രഹിച്ചു. ആത്മശിക്ഷണത്തിനായി ഗുരുവിന്റെ നിർദ്ദേശപ്രകാരം ശിഷ്യൻ ഗണീതശാസ്ത്ര

ത്തിൽ നിമഗ്നനായി. രാജധാനിയുടെ നിലത്തും ഭിത്തിയിലും ക്ഷേത്രഗണിതസംബന്ധമായ രേഖകളും രൂപങ്ങളും നിറഞ്ഞു; അതോടൊപ്പംതന്നെ രാജധാനിയിലെ ജീവിതം പരിഷ്കൃതമായി; ഭരണസമ്പ്രദായത്തിൽ മാറ്റങ്ങൾ വന്നു; സേനാബലം വർദ്ധിച്ചു; മർദ്ദനങ്ങൾ അസ്മിച്ഛയുടേടി. എന്നാൽ ഗുരു നിരന്തരമായി നിശ്ചയിച്ച തീവ്രപരീക്ഷകൾ കാലാന്തരത്തിൽ രാജാവിനു തുച്ഛിച്ചില്ല. അസൂയാലുക്കളായ സേവകന്മാർ ഈ തർക്കം പാശാക്കിയില്ല. കൊട്ടാരത്തിൽ ദയോന്റെ ശത്രുക്കൾക്കുശക്തി വർദ്ധിച്ചിരുന്നു. ആ യോഗ്യപുരുഷനെ രാജ്യത്തിൽനിന്നു ഭ്രഷ്ടനാക്കുവാൻ അവർക്ക് സാധിച്ചു. അതിനുശേഷം പ്ലേറോവിന്റെ ജീവിതം വിഷമകരമായിത്തീർന്നു. ദയോനെ മടക്കിവിളിക്കുന്ന അവസരത്തിൽ വീണ്ടും താൻ വന്നു കൊള്ളാമെന്ന വാഗ്ദാനത്തോടുകൂടി രാജധാനി വിട്ടുവാൻ രാജാവ് പ്ലേറോവിനു അനുമതി നൽകി. തുറമുഖത്തു ചെന്ന് ഉപദേശാവിനെ യാത്രയാക്കുമ്പോൾ “താങ്കൾ തത്പരിന്താമന്ദിരത്തിൽ തിരിച്ചെത്തിയാൽ ഈയുള്ളവനെപ്പറ്റി നിർദ്ദയമായി സംസാരിക്കരുതെ” എന്ന് രാജശിഷ്യൻ വിനീതനായി പറഞ്ഞതിനു ആ സത്യാരാധകന്റെ കടുത്ത മറുപടി “ദയോനിസിയസ്സിനെപ്പറ്റി സംസാരിക്കുവാനായി ഒഴിവുസമയം ഞങ്ങൾക്കു അവിടെ ഉണ്ടാകാതിരിക്കുവാൻ ദൈവം സഹായിക്കട്ടെ” എന്നായിരുന്നു. പത്തു കൊല്ലങ്ങൾക്കുശേഷം ദയോനിസിയസ്സിന്റെ ക്ഷണപ്രകാരം അദ്ദേഹം വീണ്ടും സൈറാക്യൂസിലേക്കു പോകുകയുണ്ടായി. രാജാവ് സ്റ്റോറത്തോടും ബഹുമാനത്തോടുകൂടി സ്വീകരിച്ചുവെങ്കിലും രാജമന്ദിരത്തിലെ അന്തരീക്ഷം അന്നും കന്മാഷമായിത്തന്നെ ഇരുന്നു.

ദയോൻ്റെ ഭൃത്യമോചനം അസാധ്യമായിത്തന്നെ കണ്ടു. തന്നെ വധിപ്പാൻപോലും സന്നദ്ധരായ ശത്രുക്കളുടെ മദ്ധ്യത്തിലാണ് താൻ നിവസിക്കുന്നതെന്നു പ്ലേറോറിന് മനസ്സിലായ ഉടനെ അദ്ദേഹം രാജധാനിയിൽനിന്ന് ഒരുവിധത്തിൽ രക്ഷപ്പെട്ട് സ്വദേശത്തു് എത്തിച്ചേർന്നു. ഇതിനുശേഷം ഏതൻസിൽതന്നെ സ്ഥിരതാമസമാക്കി അനവധി ശിഷ്യന്മാരുടെയും സുഹൃത്തുക്കളുടെയും മദ്ധ്യേ അദ്ധ്യാപനത്തിലും ഗ്രന്ഥനിർമ്മാണത്തിലും അദ്ദേഹം കാലം കഴിച്ചു.

Apologia (ന്യായീകരണം) എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ആൽസി ബൈഡിസ് എന്ന യുവാവിനെ ദുർമ്മാർ്ഗ്ഗിയാക്കിയെന്നു രാഷ്ട്രത്തിൻ്റെ മതവിശ്വാസങ്ങളെ ധ്വംസനം ചെയ്യുന്നുവെന്നുമുള്ള കുറ്റാരോപണങ്ങൾക്കു് ഗുരുഭൃതൻ അനർഹനാണെന്നു് തെളിയിക്കുകയും രാഷ്ട്രം വിധിച്ച വധശിക്ഷയ്ക്കു് വിധേയനാകുവാൻ ഒരുങ്ങിയ ഗുരുവിൻ്റെ നയത്തെ ശക്തിമത്തായി ന്യായീകരിക്കുകയും ചെയ്തിരിക്കുന്നു.

Fido എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ ആത്മാവിൻ്റെ അനശ്വരതയെപ്പറ്റിയും ഗതിവിശേഷത്തെപ്പറ്റിയും സവിസ്തരം പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. ആത്മാവു് അനശ്വരമാണെന്നും അതു മാറി മാറി ഭേദങ്ങൾ കൈക്കൊള്ളുന്നുവെന്നും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. ഇന്ദ്രിയപോരാ പ്രത്യക്ഷമാകുന്ന ഈ പ്രപഞ്ചം കേവലം ഭാവനാമാത്രമാണെന്നും ആശയങ്ങളുടെ ക്ഷണികവും അപൂർണ്ണവുമായ പ്രതിരൂപങ്ങൾ മാത്രമാണു് ഭൗതികവസ്തുക്കൾ എന്നും അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. വസ്തുക്കളുടെ ഗുണാഗുണങ്ങൾ അന്തർദ്ദൃശ്യം ഗ്രഹിക്കുന്നതും ധർമ്മധർമ്മങ്ങളെ വേർ

തിരിച്ചറിയുന്നതുമാണ് യഥാർത്ഥജ്ഞാനമെന്നും മനുഷ്യന്റെ ഹൃദയത്തിലും പ്രകൃതിയിലും പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഏകശക്തിയായ പ്രേമത്താൽ മാത്രമേ ജ്ഞാനം സംപ്രാപ്തമാകുകയുള്ളുവെന്നും പ്രേമത്താൽ ഉൽഭാസിതമായ ജ്ഞാനം, ആനന്ദദായകമാണെന്നും ആ ആനന്ദമാണ് പരമാദർശമെന്നും ഈ തത്വജ്ഞാനി ഉൽഘോഷിച്ചു.

Republic എന്ന ഗ്രന്ഥത്തിൽ മനുഷ്യന്റെ സാമൂഹ്യമായ ഭൂരിസുഖത്തിന് പര്യാപ്തമായ ഒരുത്തമ രാഷ്ട്രഘടനയെ ഭാവനാസമ്പന്നനും ആദർശന്യനും ആയ ആ മഹാൻ ലളിതമായി ചിത്രണം ചെയ്തിരിക്കുന്നു. വ്യാമോഹചിന്തകന്മാർ സ്വപ്നം കണ്ടുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന സ്വർഗ്ഗരാജ്യത്തിന്റെ ബീജം ആ ചിത്രണത്തിലടങ്ങിയിരിക്കുന്നു. പ്രജായത്തഭരണത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നില്ല. ഏതന്തിന്റെ ക്ഷയത്തിന് കാരണം ആ സമ്പ്രദായമാണെന്ന് അദ്ദേഹം വിശ്വസിച്ചു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വ്യവസ്ഥയിൽ രാഷ്ട്രം യഥാർത്ഥജ്ഞാനികളായ സ്വപ്നം ചില തത്വചിന്തകന്മാരുടെ ഭരണത്തിലായിരിക്കണം. സ്വത്തുക്കളെല്ലാം രാഷ്ട്രത്തിന്റെതായിരിക്കും; വ്യക്തികൾക്കവകാശമില്ല. വിവാഹനിശ്ചയംപോലും രാഷ്ട്രം ചെയ്തുകൊള്ളും. സന്താനങ്ങളെ പിതാക്കൾ കാണുകയോ അറിയുകയോ വേണ്ടതില്ല. സ്ത്രീപുരുഷവ്യത്യാസമില്ലാതെ ഏല്ലാ ബാലർക്കും രാഷ്ട്രം വിദ്യാഭ്യാസം ചെയ്തുകൊള്ളും. സുദൃഢമായ ഒരു വിദ്യാപദ്ധതി കൊണ്ടു പൌരന്മാരിൽ ജ്ഞാനവും, ധൈര്യവും, മിതശീലവും വളർത്തി സമുദായജീവിതം സുമധുരവും സുഗമവു

മാക്കേണ്ടതു രാഷ്ട്രത്തിന്റെ ധർമ്മമാണ്. ഇങ്ങിനെ വ്യവസ്ഥകൊണ്ട് സൗജന്യവും, നിയമംകൊണ്ട് സർവ്വശ്ലേഷകവും, നിഷ്ഠുഷ്കൊണ്ട് ശക്തവും ആയ ആ സ്വർണ്ണരാഷ്ട്രം അനേകം നൂറ്റാണ്ടുകളായി ആഭ്യന്തരശാലികളെ പുകകം കൊള്ളിക്കുന്നതിൽ എന്താണാശ്ചര്യമുള്ളത്?

6. അരിസ്റ്റോട്ടൽ-സവശാസ്ത്ര പാതാവ്.

(384--322 ബി. സി.)

പ്രപഞ്ചഘടനയിൽ മനുഷ്യന്റെ സ്ഥാനത്തെക്കുറിച്ച് പദ്മ ചൈല്യ ലോകവിശുതരായ ഗ്രീക്കുതത്വചിന്തകന്മാരിൽ അഗ്രഗണ്യനായിരുന്നു അരിസ്റ്റോട്ടൽ. ആയിരം മുകവർഷങ്ങൾക്കുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ 'മഹ'ശബ്ദം പാശ്ചാത്യരുടെ ഭീർഘനിദ്രിതങ്ങളായ മാനസങ്ങളെ ഉണർത്തി. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചിന്താരശ്മികൾ തമോയുഗത്തിന്റെ നിബന്ധാസകാരത്തെ ഭേദിച്ച്, മദ്ധ്യയുഗത്തെ പ്രളിപ്തമാക്കി. ഇന്നേക്കു രണ്ടായിരം വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞുവെങ്കിലും ആ പ്രകാശവീശേഷം അല്പമൊന്നു മങ്ങിയിരിക്കുന്നുവെന്നല്ലാതെ നിശ്ശേഷം അന്യമായിട്ടില്ല. അത്രയാണ് മനുഷ്യന്റെ ചിന്തയ്ക്കുള്ള അപാരശക്തി.

അരിസ്റ്റോട്ടലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഗുരുവായിരുന്ന പ്ലേറ്റോയും, പ്ലേറ്റോവിന്റെ ഗുരുവായിരുന്ന സോക്രട്ടീസും അവിസ്തരണീയന്മാരായ ചിന്തകന്മാരായിരുന്നു. എന്നാൽ ഈ ത്രിമൂർത്തികളിൽ അപരഗാമിയായ അരിസ്റ്റോട്ടൽ ആയിരുന്നു ഐറ്റോപ്യൻ ചിന്താഗതിയെ കൂടുതൽ സ്വീകരിച്ചത്. പന്ത്രണ്ടാം ശതകത്തിൽ യൂറോപ്പുവണ്ഡത്തിൽ പ്രത്യക്ഷമായിരുന്ന ജ്ഞാനോദയപ്രസ്ഥാനത്തിൽ ഏറ്റവും പ്രബലവും സഹലവും ആയി പ്രവർത്തിച്ച ശക്തി അരിസ്റ്റോട്ടൽ തന്നെയായിരുന്നു. മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ ഭൗതികവശത്തെ കൂടുതൽ പ്രതിവാദ

പരിധിയിൽ കൊണ്ടുവന്നുവെന്നതാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രത്യേകത. വാനിലെ നക്ഷത്രങ്ങൾ, വിണ്ണിലെ പക്ഷികൾ, നിർന്ധരികളുടെ പ്രയാഗധ്വാനി ഇത്യാദികാലസ്ഥലചയാത്തലത്തിൽ വാസ്തുവങ്ങളായി തോന്നുന്ന എല്ലാ വിഷയങ്ങളും യഥാർത്ഥത്തിൽ അവാസ്തുവങ്ങളാണെന്നു അയ്യപ്പന്റെ പിന്നിൽ ഇരിക്കുന്ന കാരണങ്ങൾ മനുഷ്യമനസ്സിൽ ഉണ്ടാക്കുന്ന പ്രതീതികൾ മാത്രമാണവ എന്നുമായിരുന്നു പ്ലേറ്റോവിന്റെ മതം. ഗുരു അദ്ദേഹത്തെ സിദ്ധാന്തിയായിരുന്നുവെങ്കിൽ ശിഷ്യൻ മധ്യാചാര്യമതവിശ്വാസിയായിരുന്നു. ഭൂമി ഉൾപ്പെടെ സ്ഥലവിശാലതയിൽ സ്ഥിതിചെയ്യുന്ന സൂര്യോദി ഗോളവിശേഷങ്ങൾ യഥാർത്ഥങ്ങളാണെന്ന് അരിസ്റ്റോട്ടൽ വിശ്വസിച്ചു. അങ്ങിനെതന്നെ കാലവും വായുവും. എന്നാൽ ഈ വസ്തുക്കളെപ്പറ്റിയുള്ള ചിന്തകൾ നശ്വരമാണെന്ന് അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. അതിനുമൂലം ബാഹ്യലോകത്തിൽ കാണുന്ന സർവ്വസ്ഥലവസ്തുക്കളിലും അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധപതിപ്പിച്ചു. നാനാപ്രകൃതിവസ്തുക്കൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിരീക്ഷണത്തിനു വിഷയമായി. അദ്ദേഹം സൂര്യോദികളെ ശേഖരിക്കുകയും അയ്യപ്പന്റെ വൈവിധ്യങ്ങളെയും ഗുണവിശേഷങ്ങളെയും ആരാധകരും ചെയ്തു. പരിണാമസിദ്ധാന്തത്തെപ്പോലും അഭിവിചിന്തനം ചെയ്തു. ആദിശാസ്ത്രജ്ഞനായിരുന്നു അരിസ്റ്റോട്ടൽ. അദ്ദേഹം ജപ്തിപ്പെട്ട വിജ്ഞാനീയം അലക്സാണ്ടർറിയായിലെ മഹൽ ഗുണദായമാകുന്ന അഗ്നികണ്ഡലത്തിൽനിന്നു ചിതറിയ ചിന്താശുചിംഗങ്ങൾവഴിയായി യൂറോപ്പിന്റെ നാനാദിക്കുകളിലും വ്യാപിച്ചു. അന്നു മുതൽ അരിസ്റ്റോട്ടലിന്റെ മതാനുയായികളായി ഒരു വിഭാഗം പരമ്പരതന്നെ യൂറോപ്പിൽ ആവിർഭവിച്ചു. തോമാസ് എ

കൈപനാസ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശാസ്ത്രസിദ്ധാന്തങ്ങളെ മതവിശ്വാസത്തോടു യോജിപ്പിക്കുവാൻ ഉദ്യമിച്ചു. ഇറാസ്മസ് മുതൽ സർ, തോമാസ്സ്മൂർ വരെ അസംഖ്യം മഹാ പണ്ഡിതന്മാർ ആ സംഘത്തിൽ പെട്ടവരാണ്. 17-ാം നൂറ്റാണ്ടിലുണ്ടായ നവീനശാസ്ത്രഘാതത്താൽ ആ മതത്തിന് അല്പമൊരു ക്ഷതം ഉണ്ടായതു വാസ്തവം തന്നെ. ബോയിലിന്റെ രസതന്ത്രശാസ്ത്രം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചതുർഭൂതവാദത്തേയും കോപ്പർനിക്കസ്സ്, ഗലീലിയോ എന്നവരുടെ അഭിപ്രായങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജ്യോതിഷസിദ്ധാന്തങ്ങളേയും തകർത്തിരിക്കുന്നു. എന്നാൽ അതുലനായ ആ ചിന്തകനേയും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സത്യാന്വേഷണങ്ങളേയും ശാസ്ത്രസീമയിൽനിന്നു പാടേ തള്ളിനിർത്തുവാൻ യാതൊന്നിനും യാതൊരു കാലത്തും സാധിക്കുന്നതല്ല. നാനാ ശാസ്ത്രങ്ങളുടേയും സിദ്ധാന്തങ്ങളുടേയും ബീജം ആദ്യമായി ആ മഹാചിന്തകന്റെ മനോതലത്തിലായിരുന്നു അവതീർണ്ണമായത്. അറിഞ്ഞോ അറിയാതെയോ ഈ ഗുരുശിഷ്യന്മാരുടെ അനുഗാമികളായ ല്യാതെ ചിന്തകന്മാർ പിന്നീടുണ്ടായിട്ടില്ലെന്നു പറയാവുന്നതാണ്.

മാ സിഡോണിയായിൽ നിക്കോമാക്സ് എന്ന ഒരു വൈദ്യന്റെ മകനായി ക്രിസ്തുവിനു ഏതാണ്ട് 400 കൊല്ലങ്ങൾക്കുമുമ്പായിരുന്നു അരിസ്റ്റോട്ടൽ ജനിച്ചത്. അന്നേക്കു സോക്രട്ടീസ്സ് അന്തരിച്ചിട്ടു പതിനഞ്ചു വർഷങ്ങളായിരിക്കുന്നു. ആ കാലഘട്ടത്തിൽ ഏതൻസ് നഗരം വിഖ്യാതമായ വിജ്ഞാനകേന്ദ്രമായിരുന്നു. അവിടെ പ്ലേറോ തന്റെ 60-ാം വയസ്സിൽ ഒരു തത്വശാസ്ത്രപരിഷ്കരണം സ്ഥാപിച്ചിരുന്നു. ആ ഗുരുവയ്ക്കുന്റെ സാന്നിധി

യിൽ യൂറോപ്പിന്റെ നാനാ ഭാഗത്തിൽനിന്നും വിപോ
 ന്മാരും പണ്ഡിതന്മാരും വിശിഷ്ട ജ്യോതിഷികന്മാരും
 വന്നുചേർന്നു. അന്നു 27 വയസ്സുമാത്രം പ്രായമുണ്ടായിരുന്ന
 അരിസ്റ്റോട്ടൽ സ്വഗൃഹം വിട്ടു ആ സംഘത്തിൽ ചെന്നു
 ചേർന്നു. അചിരേണ അദ്ദേഹം ശിഷ്യഗണങ്ങളിൽ പ്രധാ
 നിയായി. പരിഷത്തിന്റെ ആത്മാവ് ഈ ശിഷ്യനാ
 യിരുന്നുവെന്നു ഗുരുനാഥൻതന്നെ പ്രസ്താവിക്കുകയുണ്ടാ
 യിട്ടുണ്ട്. പ്രകൃതിശാസ്ത്രത്തിലായിരുന്നു അരിസ്റ്റോട്ടൽ
 പ്രത്യേകം ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചിരുന്നതു്. സസ്യമൃഗാദികളെ
 നിരീക്ഷിക്കുന്നതിലും സംഗ്രഹിക്കുന്നതിലും അവരുടെ
 സ്വഭാവങ്ങളെ പരീക്ഷിച്ചറിയുന്നതിലും അനേകാണ്ടുകൾ
 അദ്ദേഹം വിനിയോഗിച്ചു. ഈ ഉദ്യമത്തിൽ മഹാനായ
 അലങ്കാരങ്ങൾ ചക്രവർത്തി അദ്ദേഹത്തെ പല പ്രകാര
 ത്തിലും സഹായിച്ചിരുന്നുവത്രെ. തന്റെ ഏഷ്യാക്രമണാ
 വസരത്തിൽ ഏതൻസിലെ മൃഗമന്ദിരത്തിലേക്കായി
 അപൂർവ്വങ്ങളായ മൃഗങ്ങളെ അദ്ദേഹം ശേഖരിച്ചയച്ചി
 രുന്നുവെന്നിതിഹാസമുണ്ട്.

പ്ലേറോവിന്റെ മരണാനന്തരം രാഷ്ട്രീയസ്ഥിതി
 യിൽ പല മാറ്റങ്ങളുണ്ടായി. ഏതൻസിൽ ജ്ഞാനക്ഷേ
 ത്രത്തിനു സ്ഥാനമില്ലാതായി. ജീവിതംതന്നെ ആപൽക്ക
 രമായിത്തീർന്നു. അരിസ്റ്റോട്ടൽ ഹർമിയസ്സ് എന്ന ടൈറ
 ന്റിന്റെ കൊട്ടാരത്തിൽ അഭയം പ്രാപിച്ചു. അവിടെ
 മൂന്നു കൊല്ലങ്ങളോളം പാർത്തു. ഹർമിയസ്സിന്റെ മരുമക
 ളായ പിത്രിയസ്സിനെ അദ്ദേഹം വിവാഹം ചെയ്തു. കാല
 ക്രമത്തിൽ അവിടെ ഈ മഹാചാര്യന്റെ ചുറ്റും
 പ്ലേറോവിന്റെ ഇതരശിഷ്യന്മാരും വന്നുകൂടി. അവിടെ
 നിന്നായിരുന്നു മാസിഡോണിയ രാജാവിന്റെ ക്ഷണ

പ്രകാരം അന്നു പതിമൂന്നു വയസ്സുമാത്രം പ്രായംചെന്ന അലക്സാണ്ടർ രാജകുമാരന്റെ അദ്ധ്യാപകനായി അങ്ങോട്ടു പോയത്. അലക്സാണ്ടർ രാജ്യാധികാരം കൈയ്യേറ്റപ്പോൾ അരിസ്റ്റോട്ടൽ വീണ്ടും ഏതൻസിൽചെന്നു താമസമാക്കി. ആ സമയസമയത്തിൽ അവിടെ ഒരു ശാസ്ത്രമന്ദിരം സ്ഥാപിക്കുകയും പന്ത്രണ്ടു സംവത്സരങ്ങളോളം വിശിഷ്ടരായ ശിഷ്യന്മാരുടേതാക്കപ്പെട്ടു. തത്പരിന്തയിലും ശാസ്ത്രനേപണത്തിലും ഏല്പിച്ചുകൊടുക്കുകയും ചെയ്തു. വിദ്യാമന്ദിരത്തിന്റെ ചുറ്റുമുള്ള വൃക്ഷനിരകൾക്കിടയിൽ നടന്നുകൊണ്ടു ഗുരുശിഷ്യന്മാർ സംവാദം നടത്തുക നിമിത്തം ഈ ശിഷ്യസംഘത്തിന്നു 'Peripatetics' "പരിപാതികർ" എന്ന പേർ സിദ്ധിച്ചു. ഇവിടെവെച്ചു ശിഷ്യഗണങ്ങളുടെ സാമൂഹ്യതയോടുകൂടി മുമ്പ് ജീവിച്ചിരുന്ന സമുദായശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരുടെയും ചിന്തകന്മാരുടെയും വിചിന്തനസമ്പത്തു് അവിടെയും ശേഖരിക്കുകയും വ്യവസ്ഥപ്പെടുത്തി ഗ്രന്ഥങ്ങൾ ചമയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. തർക്കം, വേദാന്തം, ഭൗതികശാസ്ത്രം, ജീവശാസ്ത്രം, മനുഷ്യശാസ്ത്രം, ധർമ്മശാസ്ത്രം, അതർശാസ്ത്രം രാഷ്ട്രീയശാസ്ത്രം ഇത്യാദി മനുഷ്യചിന്തയുടെ നാനാശാഖകളിലും ആ അപാരചിന്തകൻ ഗ്രന്ഥങ്ങൾ രചിച്ചു. സാഹിത്യസൗന്ദര്യത്തിലും കലാപരിവർത്തനത്തിലുള്ള കൃത്യതയിലാലിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിപുണി. ഇക്കാലത്തുണ്ടാക്കിയ മറ്റാഗ്രന്ഥങ്ങളാണു് വിശ്വപ്രസിദ്ധമായ അലക്സാണ്ടർയിലാ ഗ്രന്ഥശാലയിൽ പിന്നീട് എത്തിച്ചേർന്നതു് ഏറ്റവും മൂലം പ്രാചീനങ്ങളും.

അമൂല്യമായ ചിന്താസോപാനംകൊണ്ടു മനുഷ്യസംഗത്തെ ധന്യമാക്കിയ ഈ മഹാപുരുഷന്റെ അന്ത്യ

കാലം സമാധാനശൂന്യമായിരുന്നു. ധിക്കാരപരമായ ചെരുമാറ്റത്താൽ ഗ്രീക്കുകാരുടെ ശത്രുവായിത്തീർന്ന അലക്സാണ്ടറുടെ സ്റ്റേറ്റിതനായിരുന്നു എന്ന സംഗതിയാൽ അദ്ദേഹത്തിനു ഏതൻസിൽ രക്ഷയില്ലാതായി. വിഷമഘട്ടം എത്തിച്ചേർന്നുവെന്നു കണ്ടപ്പോൾ സോക്രട്ടീസിന്റെ അനുഭവം കാത്തു “തത്പശാസ്ത്രത്തിനെതിരായി ഏതൻസുകാർ ഒരിക്കൽകൂടി സാഹസം പ്രവൃത്തിക്കാതിരിക്കട്ടെ” എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട് അരിസ്റ്റോട്ടൽ ആ സ്ഥലം വിട്ടു; അടുത്ത ആണ്ടിൽ ഒരു സാധാരണ നെപ്പോലെ ഈ അസാധാരണമനുഷ്യൻ അന്തരിക്കുകയും ചെയ്തു.

7. ആൻറണി പ്രഭു.

മുറമു കാണികൾ നിരന്നിരിക്കുന്ന രംഗത്തിൽ ഇറങ്ങി പോരാടാൻ വീരന്മാർ അസംഖ്യം. ബഹുജനങ്ങൾ ആരാധിക്കുന്ന വിജയതീലകം അണിയുവാൻ അഭിനിവേശം കൊള്ളുന്ന ധീരശാലികൾ ദുർല്ലഭമല്ല. എന്നാൽ ഷാഫ്റ്റ്സ്ബറിപ്രഭുവിന്റെ പുത്രനായി 1801-ൽ ജനിച്ച ആൻറണിയെപ്പോലെ, നിന്ദിതരും ത്യാജ്യരമായ ദരിദ്രപ്പരിഷകളുടെ നന്മയ്ക്കായി പ്രയത്നം ചെയ്ത് ആത്മസംതൃപ്തി തേടുന്ന ത്യാഗശാലികൾ അന്നും ഇന്നും നന്നെ മുരുകൾ.

അദ്ദേഹം ജനനംകൊണ്ടു ഒരു പ്രഭുകുമാരൻ, സീമയില്ലാത്ത ധനത്തിനവകാശി. എന്നാൽ ഹൃദയവിശേഷം കൊണ്ടു തെരുവീഥികളിൽ അലയുന്ന അനാഥബാലന്മാരുടെ നാഥൻ, ബന്ധികളിലും തൊഴിൽ ശാലകളിലും എല്ലുമുറിയെ ചേല ചെയ്യാലും പ്രാഥമികസുഖങ്ങൾപോലും സാധിക്കാതെ നരകിക്കുന്ന തൊഴിലാളികളുടെ സഖാവ്, അലസതകൊണ്ടും ദുസ്സംസ്കൃതകൊണ്ടും മലിനന്മാരായ പാപങ്ങളുടെ മിത്രം. എത്ര അപൂർവ്വമായ ഒരു ഗുണസങ്കാരം! മാറ്റ പ്രഭുകുടുംബങ്ങളുടെ പരിഹാസത്തിനും ധനവാന്മാരുടെ നിന്ദാസുഖകരമായ നോട്ടത്തിനും പരത്രം. എന്നാൽ കീഴിയതും നാറിയതും ഉടുത്തു് ഇരന്നും കുവന്നും കഴിയുന്ന അധമജനങ്ങളുടെ കണ്ണിലുണ്ണി. എത്ര സാന്തരമായ സ്ഥിതിവിശേഷം!

പത്രൻ ചെറുപ്പംമുതൽ കാണിച്ചുതുടങ്ങിയ ദുഷ്ടീലം—
പ്രഭുക്കൾക്കു ചേരാത്ത ഈ നീചസംസ്കൃതം,—പിതാവി

നെ ലജ്ജിപ്പിച്ചു, അദ്ദേഹത്തെ ക്രൂദ്ധനാക്കി. ആധ്യന്മാരായ അതിഥികളെ സ്വീകരിച്ചു. സഖ്യം പ്രാവേത്തിൽ കഴിയുന്ന പ്രളഭിവിതത്തോടു് ഈ ബാലന്റെ സ്വഭാവം എങ്ങിനെ യോജിക്കും? അതിനാൽ രാജമന്ദിരത്തിന്നു തുല്യമായ പിതൃഗൃഹത്തിൽ ആൻറണി നിസ്സാരനായും ബഹിഷ്കൃതനായും തീന്നു. അമ്മയുടെ ശുശ്രൂഷയോ അച്ഛന്റെ ലാളനയോ അറിയാത്ത ആ ബാലന്നു മേറിയ എന്ന വേലക്കാരിയായിരുന്നു ഏക ബന്ധു അവൾ കൂട്ടിയെ സ്വപത്രനെപ്പോലെ സ്നേഹിക്കുകയും വേണ്ടപോലെ പരിചരിക്കുകയും ചെയ്തു. എന്നാൽ ആ സ്ത്രീയുടെ ചെട്ടെനുള്ള മരണത്താൽ ആൻറണിക്കു് തന്റെ ഉത്തമസഖിനഷ്ടമായി. ആ ഗുണവതി അന്ത്യഃവളയിൽപോലും കൂട്ടിയെ അടുത്തിരുത്തി അനുഗ്രഹിക്കുകയും കല്പിച്ചുണ്ടായിരുന്ന ഒരു വാച്ച് അവന്നു സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ പ്രേമസ്തോരകത്തെ അദ്ദേഹം മരണംവരെ ധരിക്കുകയും അതിന്റെ ഓതാവിനെക്കേറിച്ചു അഭിമാനചുരുപ്പം സ്നേഹിതന്മാരോടു പറയുകയും ചെയ്തു പരിവശിതനും.

വിദ്യാത്മനിയായിരുന്ന കാലത്തു് ഒരുനാൾ റോറോ പട്ടണത്തിൽകൂടി നടക്കുമ്പോൾ ഒരു മദ്യഷാപ്പിൽനിന്നു ആരംഭസ്വപത്തിൽ പാട്ടുപാടിക്കൊണ്ടു് ചിലർ വരുന്നതു ആൻറണി നോക്കിയിന്നു മറ്റൊന്നും മദ്യപിച്ചു് ആടിയും അട്ടഹസിപ്പുകൊണ്ടു് ഒരു രാവത്തെ ചേരി അങ്ങുട്ടുള്ളകൾ വരുന്നതായിരുന്നു ആ കേൾവാരം. ചെട്ടെനു് അവരുടെ ചാങ്ങാടുന്ന തോളിൽനിന്നു ആ ശബ്ദം നിലത്തു വീഴുന്നതു കൂട്ടി കണ്ടു. അതു ഒരു വിദ്യാക്കാരന്റെ

ശവമായിരുന്നു. ഈ കാഴ്ച അൻറണീയുടെ ഹൃദയത്തെ
 പ്രണപ്പെടുത്തി. സമുദായത്തിന്റെ പ്രാంతത്തിൽ നില
 യും വിലയും ഇല്ലാതെ പിതാക്കളെപ്പോലെ നടക്കുന്ന
 പിള്ളക്കാരെയും മദ്യപനാരെയും ഉദ്ധരിക്കാൻ ആരും
 ഇല്ലല്ലോ എന്ന് ആ ബാലൻ വ്യസനിച്ചു. താൻ ആ
 കർമ്മ നിർവ്വഹിക്കുമെന്നു നിശ്ചയമായി അപ്പോൾതന്നെ
 ആ ഉദ്ദേശ്യത്തിൽ ബോധം ചെയ്യപ്പെട്ടു.

അതൊ വിദ്വേഷമേ അദ്ദേഹം വിദ്യാഭ്യാസം
 ചെയ്തത് ക്ലേശമോർഡ് സർവ്വകലാശാലയിൽ നിന്നാ
 യിരുന്നു. ഇരുപത്തഞ്ചാം വയസ്സിൽ അൻറണി പാർലി
 മെന്റിലെ ഒരു അംഗമായി തിരഞ്ഞെടുക്കപ്പെട്ടു. അന്നു
 പിതാവിന്റെ വൈരം മുഖസ്തത്തിലൊത്തിയിരുന്നു. പി
 തൃഹൃദത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന് പ്രവേശനം നിരോധിക്ക
 ൈപ്പെട്ടു. അക്കാലത്തു തന്നെയായിരുന്നു സർവ്വസംരംഭങ്ങളി
 ലും സാരമായിട്ടു തന്റെ ധർമ്മപരിയാലിത്തീൻ വനി
 തയെ അദ്ദേഹം വിവാഹം ചെയ്തത്. അതിൽപിന്നെ
 അധികകാലം കഴിയുന്നതിന്നു മുമ്പ് പിതാവ് മരിക്കുക
 ളാൽ അദ്ദേഹം ഏഴാമത്തെ ഓഫീസ് ബാറി പ്രഭവാ
 യിത്തീൻ.

പുതുതായി കരസ്ഥമായ പദ്ധതി അദ്ദേഹത്തെ ആദ
 ശങ്ങളിൽനിന്നു വ്യതിചലിപ്പിച്ചില്ല. ധനം അദ്ദേഹത്തെ
 ഭരിദ്രിൽനിന്നു അകറ്റി നിർത്തിയില്ല. പാവങ്ങളുടെ കാ
 യ്ത്തിൽ അദ്ദേഹം പൂർണ്ണാധികം ശ്രദ്ധയും ഉന്മേഷവും
 കാണിച്ചു. വിദ്യാഭ്യാസമില്ലാതെ കേവലം ഗൃഹപ്രായരായി
 ജീവിച്ചുവന്ന ജനങ്ങളെ ഉദ്ധരിപ്പാൻ അദ്ദേഹം ധനവും,
 സമയവും, ശക്തിയും ഉപയോഗിച്ചു. പാർലിമെന്റിൽ

അതായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഏക ഉദ്യമം. അന്നു ഇംഗ്ലണ്ടിലെ സാമുദായികജീവിതം ഒട്ടേറെ മലിനപ്പെട്ടിരുന്നു. അഞ്ചും ആറും വയസ്സുള്ള കുട്ടികളെപ്പോലും ഖനികളിൽ ഇറക്കി പതിനാറ് മണിക്കൂർനേരം ഭണ്ഡനംചെയ്തുവേല ചെയ്യിപ്പിക്കുന്നതു സാധാരണയായിരുന്നു. ഇടുങ്ങിയ തുരങ്കങ്ങളിൽകൂടി കാലും കൈയും കുത്തിഇഴഞ്ഞുകൊണ്ടു കുട്ടികൾ വേലചെയ്തു. ശരിയായ വസ്ത്രവും ആഹാരവും ഇല്ലാതെ, തങ്ങളുടെ ശിശുക്കളെ ശ്രദ്ധിക്കുവാൻ പോലും ഒഴിവില്ലാതെ അസംഖ്യം സ്ത്രീകൾ പ്രവൃത്തി ചെയ്തുവന്നു. ഭ്രാന്തന്മാരെ ചിത്തരോഗശമനത്തിനായി ചികിത്സിക്കുന്നതിനു പകരം അവരുടെ ചേഷ്ടിതങ്ങളെ പ്രദർശിപ്പിച്ചു പണം പിരിവു നടത്തുക പതിവായിരുന്നു. മനുഷ്യാചിതമല്ലാത്ത ഇത്തരം നടപടികളെ പരിഹരിക്കാനായി അദ്ദേഹം ഏകലപുർവും പരിശ്രമിച്ചുതുടങ്ങി. പള്ളിയിൽ ചെന്നു പ്രാർത്ഥന നടത്തുന്നതിൽ പിഴയ്ക്കാതെ മാന്യന്മാരെനടീമാനിക്കുന്ന ജനങ്ങൾപോലും അദ്ദേഹത്തെ സഹായിക്കുവാനുണ്ടായില്ല. പണക്കാർ, കച്ചവടക്കാർ, വ്യവസായമേധാവികൾ, ഇവരെല്ലാം അദ്ദേഹത്തിനെതിരായിരുന്നു. എന്നാൽ സത്യത്തിനായി പൊരുത്തുന്ന കൈയ്യുടെ ശക്തിക്കുണ്ടോ ഏതിൽ? ഒരു ആയുഷ്കാലം മുഴുവൻചെയ്ത ഉദ്യമങ്ങളുടെ ഫലമായി അദ്ദേഹം ഓരോന്നോരോന്നായി പല വിജയങ്ങളും നേടി. അനാഥബാലന്മാരുടെ വിദ്യാഭ്യാസം, ബാലന്മാരായ കുറ്റക്കാരരുടെ സംസ്കരണം, ദരിദ്രർക്കു പാപ്പിടങ്ങൾ കെട്ടാനുള്ള ഏപ്പാടുകൾ, തൊഴിലാളികളുടെ പ്രായവും പ്രവൃത്തിസമയവും ക്ലിപ്തപ്പെടുത്തൽ ഇത്യാദി വിഷയങ്ങളിൽ പല

വ്യവസ്ഥകളും ചെയ്യാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. പിൻതാങ്ങില്ലാതെയും സംഘടിതമായ തടസ്ഥങ്ങളോട് മല്ലിട്ടുമാണ് അദ്ദേഹം മിക്ക കാര്യങ്ങളും സാധിച്ചത്. എന്നാൽ ഭാര്യയുടെ പ്രാണയും പ്രോത്സാഹനവും നിമിത്തം, അടിക്കടി ഉണ്ടായിരുന്ന അപജയത്താൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം തകർന്നില്ല. വീണ്ടും വീണ്ടും അദ്ദേഹം ആതുരന്മാരുടെയും അനാഥന്മാരുടെയും കാര്യം നോട്ടുകാരുടെ ശ്രദ്ധയിൽ കൊണ്ടുവന്നു. പരിഷ്കാരമെന്നപേരിൽ ജനങ്ങൾ കൊണ്ടാടിയിരുന്ന ഭേദങ്ങളെ അദ്ദേഹം നിശ്ശങ്കം ഖണ്ഡിച്ചു. ദേശീയാഭിവൃദ്ധിക്കാണെന്ന വ്യജ്ഞന മുതലാളികൾ കാട്ടിയ അഴിമതികളെ അദ്ദേഹം കഠിനമായി ആക്ഷേപിച്ചു. സ്വപ്നകാലത്തിനുള്ളിൽ നഗരങ്ങളിലും ഗ്രാമങ്ങളിലും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സന്ദേശം മാഹാറാലി കൈമാറ്റം താൻ വരിച്ച സേവനത്തിനായി പല ഏറ്റെടുക്കലിലും അനവധി ധനം അദ്ദേഹം ചിലവിട്ടു. ഒടുവിൽ ഒരിട്രക്കായി പാപ്പിടങ്ങൾ പണിയുന്നതിലേക്കു അദ്ദേഹം തന്റെ വീട്ടിൽ തുക്കിയിരുന്ന ചിത്രങ്ങൾപോലും വില്പിക്കുകയായിവന്നു. ഒരു പാവപ്പെട്ട ഗൃഹസ്ഥൻ ദ്രവ്യസഹായം അർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടു വന്നപ്പോൾ കൈയിൽ യാതൊന്നും ഇല്ലായ്മയാൽ ആ പ്രഭു വ്യസനിച്ചു. എന്നാൽ പെട്ടിയിൽ ഒരിടത്തു അഞ്ചുപവന്റെ ഒരു നോട്ടു കിട്ടപ്പണ്ടെന്നു കാർമ്മവന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം സന്തുഷ്ടനായി അതെടുത്തു അയാൾക്കു കൊടുത്തു.

ഈ മഹാപുരുഷനെ സംബന്ധിച്ചുള്ള ഉപാഖ്യാനങ്ങൾ വിസ്മയാവഹം തന്നെയാണ്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതസമ്പ്രദായങ്ങളും പ്രവൃത്തികളും ആവേശജനകങ്ങളാണ്.

ഒരിക്കൽ ഒരു തസ്കരസംഘത്തിൽപ്പെട്ട നാനൂറാളു കൾ സഹായത്തിനും സ്നേഹത്തിനും അഭ്യർത്ഥിച്ചു കൊണ്ട് അദ്ദേഹത്തിനു എഴുതിയിരുന്നു. ശങ്കയില്ലാതെ അദ്ദേഹം അവരുടെ സഹായത്തിൽ ചേർന്നു. എല്ലാവരും ഒന്നായി ഈശ്വര പ്രാർത്ഥന ചെയ്തതിനുശേഷം അദ്ദേഹം അവരോടു ഗുണഭോഷിച്ചു. ഇവരുടെ ഇടയിൽ വലിയ പരിവർത്തനമുണ്ടായി. അവരിൽ മൂന്നുപേർ അന്ധരും ചേർ മറ്റു രാജ്യങ്ങളിൽ പോയി കടിയേറ്റിപ്പോയ മാനുഷീവിതം നശിക്കാൻ നിശ്ചയിച്ചു. ബാക്കി അന്ധരും ചേർ കാരോ ജോഷിയിൽ ഏല്പിച്ച് സ്വരാജ്യത്തു തന്നെ താമസമാക്കി.

ആൻറണിപ്രഭു ഒരു വാവാലനായിരുന്നില്ല, നയജ്ഞനായിരുന്നില്ല, വിപ്ലവബീജങ്ങളെ അദ്ദേഹം വിതച്ചിരുന്നില്ല. എന്നാൽ മനുഷ്യരുടെ ഹൃദയത്തെ സ്पर्ശിക്കുവാനും അവരുടെ ചിന്ത ശക്തിയെ നിയന്ത്രിക്കുവാനും അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചു. ഏറ്റവും ഭയന്നത്യത്തിലുള്ളവരുമായി സമാനനിലയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു ജീവിക്കുമായിരുന്നു. അവരുടെ വിരസകളിലും ആറ്റോടങ്ങളിലും അദ്ദേഹത്തിനു ഒരു പ്രധാനസ്ഥാനം ക്ഷിപ്രലഭ്യമായിരുന്നു. എന്നാൽ പാവങ്ങളേയും പരിതരേയും സൽകരിച്ചു സന്തോഷിപ്പിക്കുന്നതിലായിരുന്നു അദ്ദേഹം സന്തുഷ്ടി തേടിയത്. രാജകീയമായ ബഹുമതികൾ അദ്ദേഹത്തെ സ്വാഗതം ചെയ്തു. എന്നാൽ അവയിൽ അദ്ദേഹത്തിനു വ്യാമോഹമുണ്ടായിരുന്നില്ല. താൻ ആക്ഷേപിച്ച വ്യവസായസ്ഥാപനങ്ങളിൽ പണം ഇറക്കിയിരുന്നവെങ്കിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ധനം അററമില്ലാതെ വലിക്കുമായിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹം അതിൽ ശ്രദ്ധ പതിപ്പിച്ചില്ല.

ഏൺപത്തിനാലുവർഷം അദ്ദേഹം ജീവിച്ചിരുന്നു. അതിനിടയ്ക്ക് സാമൂഹിക അനീതികൾ പലതും നീക്കുവാൻ സാധിച്ചുവെന്നു മരീചമല്ല, അദ്ദേഹം നാട്ടുകാരിൽ നവമായ ഒരു സാമൂഹികബോധവും സേവനബുദ്ധിയും ഉണ്ടാക്കുകയും ദേശീയജീവിതത്തെ നീപമാഗ്ഗങ്ങളിൽ നിന്നു തിരിച്ചു അഭിമാനം കൊള്ളാവുന്ന ആദർശങ്ങളിലേക്ക് നയിക്കുകയും ചെയ്തു. ജീവപയ്യന്തം സത്യത്തെ ലക്ഷ്യമാക്കി ധീരതയോടെ പുരോഗമനം ചെയ്തു പാവനശീലനായിരുന്നു ആൻറണിപ്രഭു

8. പെസ്സലോസി.

(1748—1827.)

ആജീവനാന്തം അപജയബോധം അനുഭവിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഒരു മഹാപുരുഷനായിരുന്നു പെസ്സലോസി. അമൂല്യമായ ആശയങ്ങൾ തന്നിൽ കിടപ്പുണ്ടെന്ന ഒരു വിശ്വാസം അദ്ദേഹത്തിൽ അഗാധമായി നിലകൊണ്ടിരുന്നു. എന്നാൽ വാക്കിലും പ്രവൃത്തിയിലും അപൂർണ്ണമായ അവയെ പ്രചരിപ്പിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിനു സാധിച്ചിരുന്നുള്ളൂ. വിജയരാജസ്വം അറിയാതെ ആയിരിക്കണം ആ മഹാശയൻ മൃതിയടഞ്ഞതല്ല.

പെസ്സലോസിയുടെ നിത്യജീവിതം ധനശൂന്യതയാൽ ആർജ്ജനമായിരുന്നു. ഹൃദയഭേദകങ്ങളായ വിഷമതകൾ അദ്ദേഹത്തെ വീണ്ടും വീണ്ടും ആശ്ലേഷം ചെയ്തു. എന്നാൽ ഇന്നാവട്ടെ—അദ്ദേഹം നിർമ്മാതനായിട്ടു നൂറു വാർഷികം കഴിഞ്ഞശേഷം—അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആശയങ്ങളുടെ വൈശിഷ്ട്യം ലോകം പ്രശംസിക്കുന്നു. അവിശദഭാഷയിൽ കിടന്നിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യങ്ങൾ ഇന്ന് ലളിതമായിരിക്കുന്നു. പരുഷങ്ങളായിരുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ പരീക്ഷണങ്ങൾ ഇന്നു പാഠം സംസ്കൃതങ്ങളായിരിക്കുന്നു. വിദ്യാഭ്യാസ സമ്പ്രദായങ്ങളെ പാടെ ഇളക്കുവാൻ സാധിച്ച സൂക്രതികളിൽ അഗ്രസ്ഥനായി അദ്ദേഹത്തെ ലോകം ഇന്ന് അഭിവാദനം ചെയ്യുന്നു.

സൂരിച്ചിലായിരുന്നു അദ്ദേഹം ജനിച്ചത്. ഒരു സമത്വനായ വൈദ്യനായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ പിതാവ്. എന്നാൽ കുട്ടിയുടെ അഞ്ചാമത്തെ വയസ്സിൽ പിതാവ് അന്തരിച്ചതിനാൽ പെസ്സലോസിയേയും മറ്റു മക്കളേയും വളർത്തിയതു വിനയവരിയും ത്യാഗശീലയും ആയ മാതാവായിരുന്നു. ഗൃഹജീവിതം സുഖസുന്ദരമാക്കുന്നതാണ് ജന്മതേമം, പ്രേമത്താലാണ് ശിഷ്യശ്രമയത്തിൽ പ്രവേശിക്കേണ്ടത്, മാതാവാണ് ഉത്തമ ഗുരു, എന്നും മറ്റുമുള്ള അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശ്വാസങ്ങൾ അക്കാലത്തെ അനുഭവത്തിൽനിന്നു ഉണ്ടാവിച്ചതായിരിക്കണം.

തന്റെ മുത്തശ്ശനോടുള്ള കേതിയാൽ അദ്ദേഹത്തെ പ്ലോലെ പുരോഹിതവൃത്തി സ്വീകരിക്കുവാൻ പെസ്സലോസി നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു. അതിനാൽ സൂരിച്ച് സർവ്വ കലാശാലയിൽ ചേർന്നപ്പോൾ അദ്ദേഹം മതശാസ്ത്രം പഠിച്ചുതുടങ്ങി. അവിടെവെച്ച് സ്വാതന്ത്ര്യബുദ്ധിയുള്ള ചില സഖാക്കളുടെ സഹകരണത്തോടുകൂടി പെസ്സലോസി ഒരു മാസിക പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുവാനുൾക്കരുതുവാൻ ആ യുവാക്കളുടെ പിന്തകളും അഭിപ്രായങ്ങളും ഇന്നത്തെ സ്ഥിതിയെ അപേക്ഷിച്ചു കടുത്തന്നെ രൂക്ഷങ്ങളായിരുന്നുവെങ്കിലും ഭരണാധികാരികൾ മാസികയെ നിരോധിക്കുകയും തല്ലാലും കാടി രക്ഷപ്പെട്ട പെസ്സലോസിയേയും സഹപ്രവർത്തകന്മാരേയും ഒട്ടനാൾ ചെല്ലുന്നതിനു മുമ്പ് കാരാഗൃഹത്തിലിട്ടടയ്ക്കുകയും ചെയ്തു. അന്നു പെസ്സലോസിക്കു പത്തൊമ്പതു വയസ്സായിരുന്നു.

കാരാഗൃഹത്തിൽനിന്നു വിമുക്തനായതിനുശേഷം അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ പതിഞ്ഞത് ദ്രമിയുടെ മസ്ഥനയുടെ മൃഷണത്താൽ വലയുന്ന കഷ്ടകന്മാരെ രക്ഷിക്കുന്നതിലായിരുന്നു. അതിലേക്കു സഹായമായിത്തീരുന്നതെന്നു കരുതി അദ്ദേഹം നിയമപഠനത്തിൽ മുഴുകുന്നതായി. എന്നാൽ പ്രാകൃതികജീവിതത്തെ അഭിസ്തോതം ചെയ്യുകൊണ്ടുള്ള 'റോസോ'വിന്റെ കൃതികൾ വായിച്ചു അഭിനിവേശംകൊണ്ട് ഈ യുവാവ് പെട്ടെന്നു സാമൂഹികായോധനങ്ങളിൽനിന്നു പിൻതിരിഞ്ഞു. ഒരു കൃഷി വലന്റെ ജീവിതം കൈക്കൊണ്ടു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ തന്നെയായിരുന്നു പെസ്സുലോസി ഒരു വർഷക്കാലം മകളെ വിവാഹം ചെയ്തത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രണയലേഖനങ്ങൾ അമൂല്യങ്ങളായ സാഹിത്യരചനകളായിരുന്നു. തന്റെ വീഴ്ചകളും സ്വഭാവവിശേഷങ്ങളും അദ്ദേഹം അവരെ സവിസ്തരം അറിയിച്ചു. തനിക്ക് സാമൂഹികമയ്ക്കുകൊണ്ടെന്നും നിശ്ചയമില്ലെന്നും തന്റെ അവിവേകിയും ആലോചനാശൂന്യനും ആണെന്നും മാത്രം അറിയിച്ചതിനുപുറമെ മുട്ടലസ്വഭാവിയായ ഭർത്താവായിരിക്കുവാൻ തന്റെ ശ്രമിക്കുന്നതാണെങ്കിലും ഭേദീയധർമ്മം ഭർത്താധർമ്മത്തേക്കാൾ ഉപരിയാണെന്നു സ്മരിച്ചുകൊള്ളണമെന്നും ആ ശുദ്ധാത്മാവ് അവരെ അറിയിച്ചിരുന്നു. എന്നാൽ അതുകൊണ്ടൊന്നും ഭയപ്പെടാതെ ആ വനിത അദ്ദേഹത്തെ വിവാഹംചെയ്തുവെന്നു മാത്രമല്ല, പ്രേമത്താലും ഐക്യത്താലും അവരുടെ ദാമ്പത്യം അനുഗ്രഹിതമാക്കി.

* * * *

ഒരു പുത്രൻ ജനിച്ചതിന്റെശേഷം പെസ്സുലോസി യുടെ ശ്രദ്ധ സവിശേഷം വിദ്യാഭ്യാസവിഷയത്തിൽ

പതിഞ്ഞു. അന്നത്തെ വിദ്യാഭ്യാസം കേവലം ശബ്ദപ്രധാനമായിരുന്നു. അസംഖ്യം പദങ്ങളും കായ്ങ്ങളും അർത്ഥം ഗ്രഹിക്കാതെ ഉരുവിടുന്നത് വിദ്യാഭ്യാസമല്ലെന്നും സ്വഭാവസംസ്കാരമാണ് വിദ്യാഭ്യാസംകൊണ്ടു പ്രധാനമായി സാധിക്കേണ്ടതെന്നും അതിനായി കുട്ടികൾ പദങ്ങളിൽ വ്യാമോഹിക്കാതെ യഥാർത്ഥ്യത്തെ അഭിമുഖീകരിക്കണം എന്നുമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിമതം. അതിനാൽ തൊഴിൽ ചെയ്യുന്നതിനോടൊപ്പംതന്നെ അദ്ധ്യയനം സാധിക്കുന്നവിധം ഒരു പദ്ധതി അദ്ദേഹം നിരൂപിച്ചുണ്ടാക്കി. തന്റെ വസതിയിൽ ഇരുപതു കുട്ടികളെ സ്വീകരിക്കുകയും എല്ലാവരും കൃഷിസംബന്ധമായ വേലകൾ ചെയ്തുകൊണ്ടിരിക്കെ അദ്ദേഹം അദ്ധ്യാപകവൃത്തി നടത്തിവരികയും ചെയ്തു. സ്വപ്നകാലംകൊണ്ടു ശിഷ്യസ്വത്ത് വളർച്ചവെങ്കിലും കൃഷിയിൽ വലിയ നഷ്ടം സംഭവിക്കുകയും തന്റെ ഭാര്യയുടെ ധനം നിലോഷം നശിക്കുകയും ചെയ്തയാണുണ്ടായത്. കാഴ്ചികമായും മാനസികമായും ഗണ്യമായ നേട്ടങ്ങൾ കുട്ടികൾക്കുണ്ടായി; എന്നാൽ ധനനാശത്തിനു പുറമെ തങ്ങളുടെ കുട്ടികളെക്കൊണ്ടു വേല ചെയ്യിച്ചിട്ടു സ്വന്തം സാധിച്ചിടുന്നുവെന്ന് ചില രക്ഷിതാക്കളാരിൽനിന്നുള്ള അപരാധമായിരുന്നു ചെസ്സലോസിക്ക് ലഭിച്ച പ്രതിഫലം. സ്വാതന്ത്ര്യശൈലിയുടെ മദ്ധ്യത്തിലാണു ചെസ്സലോസിലിട്ടാത്ത ഒരു മഹാശയൻ ജനിക്കണം.

പിന്നീട് ഇരുപതു വർഷങ്ങളോളം അദ്ദേഹത്തിന്റെ സദിവി ഏറ്റവും കഷ്ടതമായിരുന്നു. ആരോഗ്യമില്ലാതെയും വിശ്രമമില്ലാതെയും അദ്ദേഹം കഴങ്ങി. അക്കാലത്തു് അപൂർവ്വമായേ അദ്ദേഹം വെളിയിൽ ഇറങ്ങിയി

രുന്നുള്ള. എന്നാൽ തന്റെ വിദ്യാഭ്യാസസിദ്ധാന്തങ്ങളെ കുറിച്ച് അശാധനയായ ചിന്ത ചെയ്തതും “ലീനാഡും ഗട്ടൂഡും” എന്ന ഒരു കഥാഗ്രന്ഥം രചിച്ചായി അവയെ ലോകസമക്ഷം സമർപ്പിച്ചതും അക്കാലത്തുതന്നെയായിരുന്നു. ഒരു സ്ത്രീ യുക്തനായ തന്റെ ഭർത്താവിനെ പ്രേമം കൊണ്ടും സൗഹൃദംകൊണ്ടും സുപരിതന്നാക്കുകയും കുട്ടികൾക്ക് മാതൃകാവിദ്യാഭ്യാസം നൽകുകയും കാലക്രമത്തിൽ ഒരു ദേശം ഒട്ടാകെ ഉദ്ധരിപ്പിച്ച് സ്വർഗ്ഗതുല്യമാക്കുകയും ചെയ്തവനാണ് കഥയിലെ ഇതിവൃത്തം. ഈ ഗ്രന്ഥത്തിന് ജർമ്മൻ ഭാഷ നടുപ്പമുള്ളതല്ലെങ്കിലും പ്രചാരമുണ്ടായി; ഗവണ്മെന്റ് ബഹുമാനസൂചകമായി ഗ്രന്ഥകർത്താവിനു ഒരു സ്വർണ്ണമുദ്ര സമ്മാനിക്കുകയും ചെയ്തു. ആ കീർത്തിമുദ്ര വിരവകിട്ടിയ കാത്ത് കുറച്ചു നാളത്തെ ആഹാരരഹിതതകി എന്നു പറഞ്ഞാൽ ചെസ്റ്റലോസിയുടെ അമ്പത്തെ അവസ്ഥ നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്. ഇങ്ങിനെ അമ്പതിൽ അധികം പ്രായമാകുന്നതുവരെ ഭാരികൃത്യത്തിന്റെ മദ്ധ്യത്തിൽ മുങ്ങിയും പൊങ്ങിയും അദ്ദേഹം ജീവിച്ചുവന്നു.

1798-ൽ ഫ്രാൻസ് സ്വീറ്റ്സർലാണ്ടിനെ ആക്രമിച്ചപ്പോഴായി. യുദ്ധത്തിന്റെ ഫലമായി സ്വീറ്റ്സർലാണ്ടിൽ അസംഖ്യം അനാഥബാലന്മാർ ഉണ്ടായി. അവരെ നോക്കി കേവിക്കാനാലി ചെസ്റ്റലോസിയെയാണ് ഫ്രഞ്ചുഗവണ്മെന്റ് കണ്ടെത്തിയത്. പുനരന്തരകത്തിന്റെ തീരത്ത് സ്ഥിതിചെയ്തിരുന്ന ഒരു കന്യാമഠം അവർക്കായി ഗവണ്മെന്റ് അനുവദിക്കുകയും വേണ്ടപ്പെട്ട ധനസഹായം നൽകുകയും ചെയ്തു. തന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ

സിദ്ധാന്തങ്ങളെ പ്രയോഗിക്കാനുള്ള ഒരു സന്ദർഭം അങ്ങി
 നെ യദൃച്ഛയാ ലഭിച്ചത് പെണ്ണലോസി സോന്മേഷം
 സ്വീകരിച്ചു. പാവങ്ങളായ ആ ചൈതങ്ങളുടെ പിതാവും
 അദ്ധ്യാപകനുമായി അവരുടെ സുഖത്തിനും സന്തോഷ
 ത്തിനും വിദ്യാഭ്യാസത്തിനും അഭിവൃദ്ധിക്കുമായി അദ്ദേ
 ഹം രാപ്പകൽ അനന്യസഹായനായി അദ്ധ്യാപനം ചെയ്തു.
 ഗൃഹങ്ങളോ ബന്ധുക്കളോ ഇല്ലാത്ത ആ ബാലന്മാർ പുത്ര
 നിർവിശേഷം തങ്ങളെ സ്നേഹിച്ചും ശുശ്രൂഷിച്ചും വന്ന
 ആ ഗൃഹവിന്റെ ചുറ്റും ഇരുന്നു കുറുകും കായ്കളും
 ശ്രവിക്കുന്നതും കഴുത്തിലും മടിയിലും കയറിയിരുന്നു. കെ
 ടിപ്പിടിച്ചും കളിക്കുന്നതും കണ്ടവർക്കു അനാഗൃഹീതങ്ങളായ
 കാഴ്ചകളായിരുന്നു. ആരമാസക്കാലംകൊണ്ടു് പെണ്ണലോ
 സി തന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങൾക്കനുസൃതമായി വിദ്യാഭ്യാസം
 ചെയ്യിച്ചിട്ടുതിന്റെ ഫലമായി തിരിച്ചറിവാൻ സാധി
 ക്കാത്തവിധം ആ കുട്ടികൾ പരിഷ്കരിക്കപ്പെടുവെന്നു അ
 ധികൃതന്മാരും ആ വിദേശീയസ്ഥാപനത്തോടു അനുഭാ
 വമില്ലാത്ത അന്നാട്ടുകാരും ഒരുപോലെ സമ്മതിച്ചു. ഇതി
 നിടയ്ക്കു് യുദ്ധം വീണ്ടും ആരംഭിക്കുകയും മുറിവേറ്റ പട്ടാ
 ളക്കൂടരുടെ രാമസൗന്ദര്യമായി സ്തുഭകെട്ടിടം ഉപയോഗ
 പ്പെടുത്തുകയാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദ്യാലയം അവിടെ
 അവസാനിക്കുകയും ചെയ്തു. വിശ്രമമില്ലാതെ തീക്ഷ്ണ
 മായി പ്രയത്നിച്ചതിന്റെ ഫലമായി പെണ്ണലോസിയുടെ
 ദേഹത്തിനു ക്ഷീണം തട്ടിയിരുന്നു. എന്നാൽ തന്റെ
 അഭിപ്രായങ്ങളെ സ്വല്പകാലമെങ്കിലും പ്രവൃത്തിയിൽ
 കൊണ്ടുവരുവാൻ സാധിച്ചുവെന്ന ചാരിതാത്മ്യവും
 ആ ബാലകുടുംബത്തിന്റെ നിഷ്പുളങ്കമായ പ്രേമവും അ
 ദ്ദേഹത്തെ സഹുഷ്ടനാക്കി.

1799 മുതൽ 1804 വരെ പെസ്സലോസി 'ബർഗോഫ്' എന്ന പട്ടണത്തിൽ അധ്യാപകജോലിയിൽ വീണ്ടും ഏർപ്പെട്ടു; പ്രഖ്യാതമായ ഒരു വിദ്യാകേന്ദ്രം അവിടെ സൃഷ്ടിച്ചു. ഇക്കാലത്തു 'അദ്ദേഹം തന്റെ സിദ്ധാന്തങ്ങളെ അധികരിച്ചു പല പ്രബന്ധങ്ങൾ എഴുതുകയും അവയുടെ പ്രചരണത്തിനായി പല വിധത്തിൽ പരിശ്രമിക്കുകയും ചെയ്തു. 1802-ൽ സ്വീറ്റ്സർലാണ്ടിലെ ഭരണഘടനയെ പരിഷ്കരിക്കുവാനായി പാരീസിൽ ചേർന്ന സഭയിൽ പെസ്സലോസിയും ക്ഷണിക്കപ്പെട്ടിരുന്നു. എന്നാൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം രാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളിലല്ല വിദ്യാഭ്യാസത്തിലായിരുന്നു. ഒരു ഭേദിയ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രസ്ഥാനത്തെപ്പറ്റി സംസാരിപ്പാൻ നെപ്പോളിയൻ ചക്രവർത്തിയോടു അദ്ദേഹം അവസരം അഭ്യർത്ഥിച്ചു. എന്നാൽ എ. ബി. സി. സംബന്ധിച്ചുള്ള കാര്യങ്ങളിൽ ചെലവഴിക്കുവാൻ തനിക്ക് സമയമില്ലെന്നായിരുന്നുവത്രെ ആ മഹാചക്രവർത്തിയരുളിയ മറുപടി!

1805-ൽ സ്വീറ്റ്സർലാൻഡ് തടാകത്തിന്റെ കരയിലേക്കു അദ്ദേഹം മാറിത്താമസിച്ചു. അവിടെയും ഒരു വിദ്യാലയം ഉയർന്നു. ഇരുപതു വാർഷികങ്ങളോളം അദ്ധ്യാപനിച്ചതിന്റെ ഫലമായി അതും പ്രഖ്യാതമായ ഒരു വിദ്യാകേന്ദ്രമായി പരിണമിച്ചു. 'ലൂബൽ, ടാലിറാണ്ട്, സ്റ്റായിൽ' മുതലായ പല വിദ്യാഭ്യാസ പരിഷ്കർത്താക്കന്മാരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദ്യാലയം സന്ദർശിക്കുകയും അനവധി അധ്യാപകന്മാർ അവിടെ കൈക്കൊണ്ടിരുന്ന വിദ്യാരീതി പരിശീലിക്കുകയും ചെയ്തിരുന്നു. കാലക്രമത്തിൽ അധ്യാ

ചകന്മാരുടെ ഇടയിലുണ്ടായ മരിദം നിമിത്തം ആ വിദ്യാലയവും അധഃപതിക്കുകയാണുണ്ടായത്. അതിനുശേഷം താൻ കൃഷിക്കാരനായി കുറച്ചുകാലം താമസിച്ചിരുന്ന സ്ത്രയോഫ് എന്ന സ്ഥലത്തേക്ക് പോയി, അവിടെ അദ്ദേഹം അന്ത്യകാലം സ്വസ്ഥനായി കഴിച്ചുകൂട്ടി.

9. ഈസപ്പ്.

സുപ്രസിദ്ധങ്ങളായ ഈസപ്പ് കഥകൾ യജമാനഗൃഹങ്ങളിൽ ഉല്പാസത്തിനായി ഒരുമ കെട്ടിയുണ്ടാക്കിയവയാണ്. ഇരുപത്തിഅഞ്ചു നൂറ്റാണ്ടുകളായി മനുഷ്യന്റെ ചിന്തയിലും സംഭാഷണത്തിലും സമൂഹനയമായ സ്ഥാനം ലഭിച്ചിരിക്കുന്ന ഈ കഥകൾ സാഹിത്യത്തിന്റെ ശാശ്വതസന്താനങ്ങളായി പരിലസിക്കുന്നു അവനമ്മുടെ മനസ്സിന്റെ നിയന്ത്രണങ്ങളായി ചമഞ്ഞിരിക്കുന്നു.

നിഴലിൽകണ്ട മാംസക്കഷണത്തിനായി ഉള്ളതും കളഞ്ഞ നായ്ക്ക്, പൊൻമുട്ടകൾ ഒന്നായി എടുപ്പാനായി താരാവിനെ പിളന്ന് കോപ്പൻ, ചാട്ടക്കാരനായ മുയലിനെ സ്ഥിരോത്സാഹംകൊണ്ട് തോപ്പിച്ച ആമ ഇത്യാദി സുന്ദരസൃഷ്ടികളെല്ലാം ഒരുമയുടെ ബുദ്ധിയിൽ നിന്നുണ്ടായതാണെന്ന വസ്തുത സ്മരണീയമാണ്. എന്നാൽ ഇത്തരം അസംഖ്യം കഥകളുടെ കർത്താവായ ഈ അടിമയുടെ ജീവിതകഥ ഏറ്റവും സ്വല്പമേ നമുക്കറിവായിട്ടുള്ളൂ. ഗ്രീസിൽ ഹിജിയ എന്ന ദേശമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജനനസ്ഥലം. മാറി മാറി ഒന്നിലധികം മേലാളരെ സേവിച്ചിരുന്നവെങ്കിലും ലിഡിയയിലെ രാജാവായിരുന്ന ക്രോഷിയസ്സ് എന്ന കുബേരന്റെ രാജധാനിയിൽ പാർത്തിരുന്നകാലത്ത് ഈസപ്പ് രാജാവിന്റെ അതിപ്രീതനായ വൈദാസികനായിരുന്നുവെന്നും അവിടെ വെച്ച് രാജധാനിയിലെ ആറ്റാടത്തിനായി സരസങ്ങളായ അസംഖ്യം കഥകൾ നിർമ്മിച്ചുവെന്നും കാണുന്നു.

ഈ അടിമയുടെ ഉപദേശത്തെയും സഹായത്തെയും രാജാക്കന്മാരും പ്രഭുക്കന്മാരും പല സന്ദർഭങ്ങളിലും അഭ്യർത്ഥിച്ചിരുന്നുവെന്നും ബുദ്ധിമാനായ സോളൻ ക്രോഷിയസ്സിന്റെ രാജധാനിയിൽ വന്നഅവാസരത്തിൽ ഇസപ്പ് അദ്ദേഹത്തെപ്പോലും ശാസിച്ചിരുന്നുവെന്നും ഇതിഹാസങ്ങളുണ്ട്. കുറുതായി തടിച്ച ഭരോവും ബലിഷ്ഠമായ അംഗങ്ങളും പ്രസന്നമായ ഉത്സാഹശീലവും ഉണ്ടായിരുന്ന ഈ അടിമ കഥാകഥനംകൊണ്ടെന്നപോലെ ഭരോലുപാനംകൊണ്ടും യജമാനന്മാരെ സന്തുഷ്ടരാക്കിയിരുന്നുവത്രെ.

ജീവിതരഹസ്യങ്ങളെ സരസമായും സയുക്തികമായും പ്രതിപാദിക്കുന്ന ഇസപ്പ് കഥകൾ വ്യക്തികളുടേയും സമുദായങ്ങളുടേയും അറകുറുങ്ങൾ ഒരു ഭൂപണത്തിലെ നപോലെ വിശദമായി പ്രതിബിംബിപ്പിക്കുന്നു. ഈ സാരവേദിയുടെ കഥകൾ സഹൃദയന്മാർക്ക് അമൂല്യമായ ധനമായിത്തീരുന്നതിന്റെ രാഹസ്യം മനുഷ്യന്റെ മെഴലികമായ സർവ്വവികാരങ്ങളെയും നിഗൂഢാഭിലാഷങ്ങളെയും അവ സ്സർഗ്ഗിക്കുന്നു എന്നതുതന്നെയാണ്. ആട്ടിൻകട്ടിയെ കൊല്ലാനൊരുങ്ങിയ ചെന്നായുടെ ന്യായവാദങ്ങളും പുഴയിൽ ഒലിച്ചുപോകുന്ന മൺപാത്രവും പൊൻപാത്രവും അടുത്താലുള്ള വൈഷമ്യങ്ങളും മരത്തടിരാജാവിനെക്കൊണ്ടു തൃപ്തിപ്പെടാത്ത തവളകൾക്കു ഭേകളുകായ നാരരാജാവിനെ ലഭിച്ചതും, സർവ്വകാലങ്ങളിലും സർവ്വസമുദായങ്ങളിലും പ്രചർത്തിക്കുന്ന പ്രധാനശക്തിവിശേഷങ്ങളെ സ്പഷ്ടമാക്കുന്നു. സിംഹവും എലിയും എന്ന കഥ ഉടമയുടെ ഉദ്ധരയും അടിമയുടെ സാല്യതയും മനസ്സിലാക്കിയ ഇസപ്പിന്റെ അനുഭവൈകമായ അഭിപ്രായത്തെ പ്രത്യ

മാധാനം. അടുത്ത ദിവസം ഏറ്റവും അധമമായ ആഹാരം ഉണ്ടാക്കാൻ കല്പിച്ചപ്പോഴും നാവുകൊണ്ടുതന്നെ ഈസപ്പ് കുറികൾ ഉണ്ടാക്കിയത്രെ 'നാവുകൂടാതെ ഭൂമിയിൽ ഏതൊരു കസ്യുതിയും പൂണ്ണമാകയില്ല; ക്രൈയ്യം, രാജദ്രോഹം, വഞ്ചന ഇവയെല്ലാം കർത്താവ് നാവാണ്. വമ്പിച്ച നഗരങ്ങളും ഭീമങ്ങളായ രാഷ്ട്രങ്ങളും അതിശാധമായ പ്രണയബന്ധങ്ങൾപോലും നാവിന്റെ പ്രയോഗംകൊണ്ട് നശിക്കുന്നു. അതിനാൽ നാവേക്കാൾ അധമമായ പദാർത്ഥം മറെറാന്നില്ല.' ഇങ്ങിനെ ഈസപ്പ് തന്റെ പ്രവൃത്തി ഈ അവസരത്തിലും ന്യായീകരിച്ചു.

ഒരു നാൾ യജമാനനൊന്നിച്ച് ഒരു യാത്ര പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ഈസപ്പ് ഏറ്റവും ഘനമേറിയ കൊട്ടുകൊണ്ട് ഏറ്റവും ഇതു സർവ്വരേയും ആശ്ചര്യപ്പെടുത്തി. എന്നാൽ അധികം താമസിയാതെ ഈസപ്പിന്റെ സാമർത്ഥ്യം വെളിപ്പെട്ടു. ആ ഭാണ്ഡത്തിൽ ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളായിരുന്നതിനാൽ യാത്രചെല്ലുന്തോറും മുറയ്ക്കി ഈസപ്പിന്റെ ഭാരം മുരട്ടിക്കൊണ്ടുവന്നു മറ്റുള്ളവരുടെ ഭാരം യാത്രാന്തംവരെ ഒരേ നിലയിൽതന്നെ!

ഗ്രീസിൽ അന്നു അനവധി മഹാശയന്മാരും ചിന്തകന്മാരും ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ആ അന്തരീക്ഷത്തിന്നനുയോജ്യമായ ജ്ഞാനവും ചിന്തയും ഈസപ്പകഥകളിൽ നിഴലിച്ചു കാണുന്നുണ്ട്. മനുഷ്യനു ജീവനോടുള്ള ആസക്തിയെ കവിയോഗ്യമായ രീതിയിൽ ചിത്രീകരിക്കുന്ന ഒരു കഥ ഉദ്ധരിക്കാം. കനത്ത വിറകിൻകെട്ടു തലയിൽ വഹിച്ചു നടക്കുന്ന പാമ്പിനെ ഒരു വൃദ്ധൻ തളന്ന് വിവശനായി വഴിയരികിൽ വീഴുകയും ഭഗ്നശയനായി

മാധാനം. അടുത്ത ദിവസം ഏറ്റവും അധമമായ ആഹാരം ഉണ്ടാക്കാൻ കല്പിച്ചപ്പോഴും നാവുകൊണ്ടുതന്നെ ഈസപ്പ് കുറികൾ ഉണ്ടാക്കിയത്രെ 'നാവുകൂടാതെ ഭൂമിയിൽ ഏതൊരു കസ്യുതിയും പൂണ്ണമാകയില്ല; ക്രൗഞ്ചം, രാജദ്രോഹം, വഞ്ചന ഇവയെല്ലാം കർത്താവ് നാവാണ്. വമ്പിച്ച നഗരങ്ങളും ഭീമങ്ങളായ രാഷ്ട്രങ്ങളും അതിഗാഢമായ പ്രണയബന്ധങ്ങൾപോലും നാവിന്റെ പ്രയോഗംകൊണ്ട് നശിക്കുന്നു. അതിനാൽ നാവേക്കാൾ അധമമായ പദാർത്ഥം മറെറാന്നില്ല.' ഇങ്ങിനെ ഈസപ്പ് തന്റെ പ്രവൃത്തി ഈ അവസരത്തിലും ന്യായീകരിച്ചു.

ഒരു നാൾ യജമാനനൊന്നിച്ച് ഒരു യാത്ര പുറപ്പെട്ടപ്പോൾ ഈസപ്പ് ഏറ്റവും ഘനമേറിയ കൊട്ട ചുമക്കാൻ ഏറ്റവും സർവ്വരേയും ആശ്ചര്യപ്പെടുത്തി. എന്നാൽ അധികം താമസിയാതെ ഈസപ്പിന്റെ സാമത്വം വെളിപ്പെട്ടു. ആ ഭാണ്ഡത്തിൽ ഭക്ഷണപദാർത്ഥങ്ങളായിരുന്നതിനാൽ യാത്രചെല്ലുന്നോടും മുറയ്ക്ക് ഈസപ്പിന്റെ ഭാരം ചുരുങ്ങിക്കൊണ്ടുവന്നു മറ്റുള്ളവരുടെ ഭാരം യാത്രാന്തംവരെ ഒരേ നിലയിൽതന്നെ!

ഗ്രീസിൽ അന്നു അനവധി മഹാശയന്മാരും ചിന്തകന്മാരും ജീവിച്ചിരിപ്പുണ്ടായിരുന്നു. ആ അന്തരീക്ഷത്തിന്നനുയോജ്യമായ ജ്ഞാനവും ചിന്തയും ഈസപ്പുകഥകളിൽ നിഴലിച്ചു കാണുന്നുണ്ട്. മനുഷ്യനു ജീവനോടുള്ള ആസക്തിയെ കവിയോഗ്യമായ രീതിയിൽ ചിത്രീകരിക്കുന്ന ഒരു കഥ ഉദ്ധരിക്കാം. കനത്ത വിറകിൻകെട്ടു തലയിൽ വഹിച്ചു നടക്കുന്ന പാവപ്പെട്ട ഒരു വൃദ്ധൻ തളൻ വിവശനായി വഴിയരികിൽ വീഴുകയും ഭഗ്നാശയനായി

തന്നെ കൈക്കൊള്ളേണമേ എന്നു യമദേവനോടു പ്രാർത്ഥിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇതു കേട്ടു തൽക്ഷണം പ്രത്യക്ഷനായ ധർമ്മരാജാവു എന്തിനായിട്ടാണ് തന്നെ വിളിച്ചതെന്നു ചോദിച്ചപ്പോൾ അദ്ധ്യുതനായ ആ വൃദ്ധൻ പറയുന്നത്, “ഈ കെട്ടു എന്റെ തലയിൽ ഒന്നു കയറ്റിത്തരേണമേ” എന്നാണ്?

രാജധാനികളിലും പ്രളയമന്ത്യങ്ങളിലും കലീനരോടും ഭൃത്യവൃഗ്ഗത്തോടും ഒരുപോലെ ഇടപെടുവാൻ സാധിച്ചിരുന്ന ഈ കാമികൻ മനുഷ്യന്റെ പ്രകൃതത്തെയും വാസനാവിശേഷത്തെയും കണ്ടറിഞ്ഞു തന്റെ കഥാസഞ്ചയത്തിൽ ലളിതവും സരളവുമായി അവയെ അവതരിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ ജീവിതകാലത്തു സ്ത്രീകളും പുരുഷന്മാരും ബാലരും വൃദ്ധന്മാരും ഒന്നുപോലെ അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥകൾ കേൾപ്പാൻ ചെന്നു വളഞ്ഞിരുന്നു. ഇന്നാകട്ടെ ഈസപ്തകഥകളിൽ ആനന്ദം കാണാത്ത ജനങ്ങൾ ചുരുങ്ങും. വിനോദവും വിജ്ഞാനവും ഇത്ര തന്മയതപത്തോടും ലളിത കോമളമായും ഘടിപ്പിക്കുന്ന കഥാകൃത്തുകൾ അപൂർവ്വം തന്നെ. അടിമയായ ഈ നമ്മൻ തന്റെ പൊടിക്കൈകളെക്കൊണ്ടും നേരംപോക്കുകളെക്കൊണ്ടും വ്യക്തിഹൃദയങ്ങളിൽ പ്രവേശിപ്പിക്കുന്ന പ്രകാശവും സമുദായജീവിതത്തിൽ സാധിപ്പിക്കുന്ന സംസ്കാരവും ഉത്തമസാഹിത്യത്തിന്റെ പരമസാധ്യതകൾക്കുദാഹരണങ്ങളാണ്. യജമാനന്മാരെ ആറ്റോടിച്ചിട്ടു ഈ വശ്യവാക്ക് സേവ പരയാത്ത സേവകനും ഉടമയെ അടിമയാക്കിയ ചിതാസുന്ദരനും ആയിരുന്നു. ഈ മഹാശയനെ അടിമയാക്കിയ

സാമുദായിക വികൃതിയെ മനുഷ്യാവസ്ഥ. ഒരു വേള അദ്ദേഹത്തിന്റെ കഥാപാതായണസുഖത്താൽ മയങ്ങി മരണപോകാതിരിപ്പാൻവേണ്ടിയൊ എന്നു തോന്നുമാറ് ആ സമുദായംതന്നെ ഈ സുകൃതിയുടെ ജീവനെ അപഹരിച്ചു ഡെൽഫി എന്ന വിശ്വാസിയുടേതായ ക്ഷേത്രത്തിൽ പോയിരുന്ന അവസരത്തിൽ അവിടുത്തെ വെളിച്ചപ്പാടിന്റെ ദിവ്യമായ അരുളപ്പാടുകളെ അദ്ദേഹം നിരസിച്ചിരുന്നുവത്രെ. ഈ ധിക്കാരത്തെ ചോദ്യംചെയ്ത ഉത്തരവാർ ഇരസപ്പിന്റെ ഉത്തരങ്ങളായ വചനങ്ങളാൽ ക്രൂരരാകുകയും അദ്ദേഹത്തെ അവർ ഉന്നതമായ ഒരു പാറമേൽനിന്ന് തള്ളിയിട്ട കൊല്ലുകയും ചെയ്തു. ഈ ഭാരുണകർമ്മത്തിനുശേഷം അവർ പരിതപിച്ചു എന്നും പലപ്രായശ്ചിത്തങ്ങൾ ചെയ്തുവെന്നും കാണുന്നു. അനുഭാവം കാണിപ്പാനായി അവർ ഇരസപ്പിന്റെ വംശക്കാരെ അന്വേഷിച്ചു. ലിസിപസ്സ് എന്ന ശില്പിശ്രേഷ്ഠനാൽ നിർമ്മിക്കപ്പെട്ട ഇീസപ്പിപ്രതിമ ഏതൻസ് നഗരത്തിൽ അവർ സ്ഥാപിച്ചു. എന്നാൽ അനശ്ചരവും അമൂല്യവുമായ ഇരസപ്പിസ്താരകം ഇരസപ്പിക്രമകരംതന്നെയാണ്.

10. ബുക്കർ-ടി. വാഷിങ്ടൺ.

ക്ലേശഭൂയിഷ്ഠമായ ഈ ലോകത്തിൽ അശരണരായ ബാലന്മാർക്ക് അക്ഷയമായ ആശ്വാസം നല്കുന്ന ഒന്നാണു ബുക്കർ എന്ന നീഗ്രോ ബാലന്റെ ചരിതം.

അമേരിക്കയിലെ പ്രസിദ്ധങ്ങളായിരുന്ന അബ്രഹാം ലിങ്കൺ എന്ന മഹാശയന്റെ അനുഗ്രഹത്താൽ 1865-ാ മാണ്ടിൽ നീഗ്രോ ജനങ്ങൾ അടിമത്തത്തിൽനിന്നു വിമുക്തരായി. എന്നാൽ സ്വപ്നം കണ്ട സ്വാതന്ത്ര്യം സ്വായത്തമായപ്പോൾ അത് വേണ്ടവിധം ഉപയോഗിച്ചാനുള്ള വിവരമോ വിവേകമോ ആ സാധുജനങ്ങൾക്ക് ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. അഴിക്കുള്ളിൽനിന്ന് പുറത്തു ചാടി എങ്കിലും ആകാശത്തിൽ ഇരിക്കുവാൻ ശാഖകൾ കാണാതെ കഴങ്ങുന്ന പക്ഷികളെപ്പോലെയായിത്തീർന്നു ആ ജനത. അനേകകാലമായി വെള്ളക്കാരുടെ ഗൃഹങ്ങളിൽ ഭൃത്യവേല ചെയ്തു സേവ്യസേവകഭാവം ശീലിച്ച വൃദ്ധന്മാർക്ക് ആ ബന്ധം ഉപേക്ഷിച്ചു പുതുതായൊരു ജീവിതരീതി കൈവരിച്ചാനുള്ള ഭാവനാശക്തി നഷ്ടമായിക്കഴിഞ്ഞു. സ്വാതന്ത്ര്യത്തെ അതിയായി ആശിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന യുവജനങ്ങൾക്കു അതിനെ ജീവിതത്തിൽ പരിഭാഷപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടത്ര പ്രായോഗികബുദ്ധിയോ പ്രഗൽഭതയോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. പ്രായേണ സ്വാതന്ത്ര്യം എന്നത് പ്രവൃത്തിയിൽനിന്നുള്ള മോചനമായി രൂപാന്തരപ്പെട്ടു. ആധുനികരാവാനുള്ള തിരക്കിൽ വെള്ളക്കാരെ അനുകരിച്ച ഹാസ്യമായ പല ജീവിതസമ്പ്രദായങ്ങളും അവർ

കൈക്കൊണ്ടു. അങ്ങിനെ അല്പനാരുടേയും അലസന്മാരുടേയും സംഖ്യ പ്രതിദിനം വർദ്ധിച്ചുവന്നു. പരിചയപുഷ്ടമായ ഭാസ്യം ഒഴിക്കുക ക്ഷണസാധ്യമല്ലല്ലോ. ഈ വിഷമഘട്ടത്തിൽ അവരുടെ ഭാഗ്യവിശേഷംകൊണ്ടായിരിക്കണം അവരുടെ ഇടയിൽ മഹാനായ ഒരു നേതാവുളവായത്. അദ്ദേഹമായിരുന്നു ബുക്കർ ടി. വാഷിങ്ടൺ.

അമേരിക്കയിൽ വർജ്ജീനിയായിലെ ഒരു തോട്ടത്തിൽ ഒരു അടുക്കളവേലക്കാരിയുടെ മകനായിട്ടാണ് ബുക്കർ ജനിച്ചത്. മരത്തടികളെക്കൊണ്ടു മറച്ചുണ്ടാക്കിയ വെപ്പുമുറിയിൽതന്നെയായിരുന്നു ആ കുടുംബത്തിന്റെ പാപ്പ്. അതിൽ വേണ്ടത്ര സ്ഥലമോ വെളിച്ചമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ല. ഭിത്തികൾക്കിടയിലുള്ള വിള്ളലിൽകൂടിവേണം വെളിച്ചം കിട്ടുവാൻ. ശൈത്യകാലത്ത് ദുസ്സഹമായ കുളിർ കാറ്റിൽനിന്നു രക്ഷയുണ്ടായിരുന്നതുമില്ല. അടിമകളുടെ ചെറുകുട്ടികൾപോലും യജമാനന്മാക്കായി വേല ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. മുററം അടിക്കുക, വെള്ളം കോരുക, ധാന്യം പൊടിച്ചുകൊണ്ടുവരിക ഇത്യാദിയായിരുന്നു ബുക്കറിനു നിശ്ചയിച്ച ജോലികൾ. ഇതെല്ലാം ആ ബാലന്റെ പ്രായത്തിൽ കവിഞ്ഞ പ്രവൃത്തികളായിരുന്നുവെന്നു മാത്രമല്ല വല്ല വീഴ്ചയും വരുത്തിയാൽ കടുത്ത ശകാരവും പ്രഹരവും അവൻ്റെ കിട്ടിവരികയും ചെയ്തു. കൃത്യസമയത്ത് വേണ്ടപോലെ ആഹാരം കഴിക്കുവാൻ ആ കുടുംബത്തിന് സാധിച്ചിരുന്നില്ല. കിട്ടിയത് എന്തെന്നാൽ അത്, എപ്പോഴെന്നാൽ അപ്പോൾ ഭക്ഷിക്കുക എന്നായിരുന്ന അടിമകളുടെ ഗതി.

അന്ന് വിദ്യാലയങ്ങളിൽ അടിമകൾക്ക് പ്രവേശനം അനുവദിച്ചിരുന്നില്ല. യജമാനബാലന്മാരുടെ പിന്നിൽ പുസ്തകക്കെട്ടുകൾ വഹിച്ചുകൊണ്ടു സ്കൂളിൽ പോയിരുന്ന കാലത്തു് പുറത്തുനിന്നു് കെഴുതുകത്തോടും ആശയോടും കൂടി സ്കൂളിനുള്ളിൽ പാളിനോക്കിയതല്ലാതെ ബാലനായ ബുക്കറിനു യഥാകാലം വിദ്യാഭ്യാസം സാധിച്ചിരുന്നില്ല. സ്വാതന്ത്ര്യപ്രഖ്യാപനത്തിനുശേഷം അടിമകൾക്കു് ഇഷ്ടമുള്ള സ്ഥലത്തു പോകാം, ഇഷ്ടമുള്ള വേലകൾ ചെയ്യാം എന്നായി. ബുക്കറിന്റെ കുടുംബം വർജ്ജീനിയായുടെ പടിഞ്ഞാറെ അതിർത്തിയിലേക്കു് നീങ്ങി, അവിടെ ഉപ്പുശാലകളിൽ ജോലി ചെയ്തുവന്നു.

വിമുക്തരായ അടിമകൾക്കു് അക്ഷരാഭ്യാസത്തിനുള്ള ആർത്തി സമൃദ്ധസാധാരണമായിരുന്നു. മരിക്കുന്നതിനു് മുമ്പു വേദപുസ്തകം പാരായണം ചെയ്യാൻ സാധിക്കണമെന്നായിരുന്ന വൃദ്ധന്മാരുടെ ഏകാഭിലാഷം. ക്രമേണ അടിമകളുടെ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനായി ചില ഏജന്റുക്കളുണ്ടായി. ഈ കാലത്തു ഒരു സ്കൂളിൽ ചേരുവാൻ ബുക്കറിനു സാധിച്ചവെങ്കിലും സ്കൂൾസമയത്തിനു മുമ്പു് അതിരാവിലെയും സ്കൂൾവിട്ടശേഷം സന്ധ്യവരെയും ആ കുട്ടി ഭൃത്യവേലകൾ ചെയ്യേണ്ടിവന്നു. ഈ സ്കൂളിൽ ചേരുമ്പോളാണു് ഇന്നു ലോകപ്രസിദ്ധമായ “വാഷിങ്ടൺ” എന്ന പേർ ബുക്കർ സ്വയം സ്വീകരിച്ചതു്. അദ്ധ്യാപകനോടു മറ്റു കുട്ടികൾ രണ്ടുപേരുകൾ ചേർന്നു പറയുന്നതുകേട്ടു. ബുക്കർ തന്റെ പേരോടു ഒന്നുകൂടി തൽക്ഷണം ചേർന്നുവത്രെ. അടിമാവസ്ഥയിൽ നീഗ്രോക്കുക്കു് ഒരു പേർ മാ

ത്രമെ ഉണ്ടായിരുന്നുള്ളു. എന്നാൽ തിരിച്ചറിയുവാനായി ഉടമയുടെ ചേർക്കൂടി പറയുക പതിവുണ്ട്. ഈ സ്കൂളിൽ അധികകാലം പഠിക്കുവാൻ ബുക്കറിന് സാധിച്ചില്ല. ഉപജീവനത്തിനായി പകൽ മുഴുവനും വേല ചെയ്യേണ്ടതായി തന്നെ വന്നു.

അങ്ങിനെ സ്വപ്നനാടം കഴിഞ്ഞപ്പോൾ മുന്തൂറനാഴിക അകലെ ഹാംപ്ടൺ എന്ന സ്ഥലത്തു നീഗ്രോ വർക്കർക്കു താമസിച്ചു. പഠിക്കുവാനായി ഒരു വിദ്യാമന്ദിരം സ്ഥാപിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും, അവിടെ ദരിദ്രന്മാരായ കുട്ടികൾക്കു ചിലവു ജോലികൾചെയ്തു നാൾ കഴിപ്പാനുള്ള ഏർപ്പാടുണ്ടെന്നും ബുക്കർ അറിഞ്ഞു. ആ വിദ്യാലയത്തിൽ ചേരുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചുവന്നതായ ആ ബാലൻ ആഗ്രഹിക്കുകയും അതിനായി പരിശ്രമം തുടങ്ങുകയും ചെയ്തു. ഒടുവിൽ ഒരു നാൾ ബുക്കർ ഹാംപ്ടണിലേക്ക് പുറപ്പെട്ടു. നീഗ്രോസമുദായത്തിനു ഇതു വലിയൊരു സംഭവമായിരുന്നു. വൃദ്ധന്മാർ ബുക്കറിനെ ആശീർവ്വദിച്ചു, യുവാക്കന്മാർ അനുജോദിച്ചു, ബാലന്മാർ വിസ്മയാകലരായി അസൂയപ്പെട്ടു. കാരോരുത്തരും കഴിയുന്ന സഹായം ബുക്കറിന് അർപ്പിച്ചു. ഒരാൾ ടവുൽ സമ്മാനിച്ചു, മറ്റൊരാൾ ഒരു മുണ്ട്, വേറൊരാൾ തന്റെ സമ്പാദ്യമായ ഒരു ചെറിയ സംഖ്യ ഇങ്ങിനെ പാവപ്പെട്ട ആ സമുദായത്താൽ അനുഗ്രഹിതനായിട്ടാണ് ബുക്കർ വിദ്യാലയത്തിന് പുറപ്പെട്ടത്. ഈ ദീർഘയാത്രയ്ക്കു വേണ്ടത്ര ധനമോ സാധനങ്ങളോ സംഭരിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന് സാധിച്ചിരുന്നില്ല. ഏറെ വഴിനടന്നും, ഇടയ്ക്ക് വല്ല

വരദേയും സൗജന്യത്താൽ വാഹനമേറിയും അല്പഭിവ
സത്തിനകം ബുക്കർ ക്ഷീണിച്ചു വലഞ്ഞു, താൻ സ്വ
പ്നം കണ്ടുകൊണ്ടിരുന്ന സരസ്വതിക്ഷേത്രത്തിന്റെ സ
ന്നിധിയിൽ എത്തിച്ചേർന്നു. എന്നാൽ അനാഥനായ
ഒരു ബാലൻ ആ വിദ്യാലയത്തിൽ പ്രവേശനം എടുപ്പ
മായിരുന്നില്ല. സ്കൂളിൽ ചേർക്കുന്നതിനു് പകരം സ്കൂ
ളി അടിച്ചുതളിക്കുവാൻ അവനെ ഉദ്യോഗിക്കുകയായി
രുന്നു ആ വിദ്യാലയാധികൃതർ ചെയ്തതു്. ബുക്കർ ആ പ്ര
വൃത്തിയിൽ അനിതരസാധാരണമായ ശ്രദ്ധയും ബുദ്ധി
യും കാണിച്ചു. രണ്ടു മൂന്നു തവണ അടിച്ചുവാരിയും
എല്ലാ സാധനങ്ങളും വീണ്ടും വീണ്ടും തുടച്ചും വൃത്തി
യാക്കി. ഇതു കണ്ടു് സഹൃദയരായ പ്രധാനാധ്യാപിക
ബുക്കറിനെ വിദ്യാലയത്തിൽ ചേർക്കുകതന്നെ ചെയ്തു. നി
ത്യവൃത്തിക്കായി അവന്നു അടുക്കളവേലയും നിശ്ചയിച്ചു.
അധഃകൃതരും മർദ്ദിതരും ആയ നീഗ്രോജനങ്ങൾക്കു് വി
ദ്യാഭ്യാസം ചെയ്യുവാൻ ഇറങ്ങിയ മഹാമനസ്സരായ വെ
ള്ളക്കാരുടെ സേവനതൃഷ്ണയും, പ്രയത്നോത്സുകതയും ബു
ക്കറിനു് ആചേശകാരണങ്ങളും അവരുടെ സമ്പർക്കം അ
ദ്ദേഹത്തിന്റെ ഭാവിജീവിതത്തിനുള്ള സജ്ജീകരണവും
ആയിത്തീർന്നു.

സ്വാതന്ത്ര്യപ്രഖ്യാപനത്തിനു് ശേഷം പതിനെട്ടു
വർഷങ്ങൾ കഴിഞ്ഞപ്പോൾ ആൽബാമായിൽ കറുത്ത വ
ഗ്ഗുകാർ തിങ്ങിപ്പാർക്കുന്ന “ക്ലൂഷ്ണമേഖലയിൽ” ടസ്സീജി
എന്നസ്ഥലത്തു ഇന്നു ലോകപ്രസിദ്ധമായിരിക്കുന്ന ടസ്സീ
ജിസർവ്കലാശാല ഏറ്റവും എളിയ നിലയിൽ ഉൽഭൂത
മായി. നീഗ്രോചരിത്രത്തിൽ ഒരു നവയുഗം സൃഷ്ടിച്ചു

ഈ വിദ്യാമന്ദിരം നടത്തുവാൻ ബുക്കറിനേയായിരുന്നു തിരഞ്ഞെടുത്തത്. ഒരു ചെറിയ പള്ളിയും അതിനോടു് തൊട്ടുള്ള ഒരു കുടിലുമായിരുന്നു സ്തുതിനായി ഉപയോഗിച്ചിരുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾ. മഴ പെയ്യുമ്പോൾ അല്പാപകന്മാർ കുട്ടികൾ കൂടി പിടിച്ചു് കൊടുക്കുകയായിരുന്നു പതിവു്. അത്രമേൽ ജീർണ്ണിച്ചിരുന്നു ആ വിദ്യാലയം. അന്നു നീഗ്രോ വിദ്യാഭ്യാസപ്രസ്ഥാനത്തോടു് വെള്ളക്കാർ അനുകൂലമനസ്സരായിരുന്നില്ല. വിദ്യാഭ്യാസംകൊണ്ടു കറുത്തവർക്കും കൂടുതൽ ദുഷിക്കുമെന്നും കൂലിവേലക്കാരെന്ന നിലയിൽ അവരേക്കൊണ്ടു നാട്ടിനുള്ള നന്മ നഷ്ടപ്പെടുമെന്നുമായിരുന്നു അവരുടെ അഭിപ്രായം. നീഗ്രോജനങ്ങൾക്കാവട്ടെ വിദ്യാഭ്യാസം ആവശ്യമാണെന്നു വിശ്വാസമുണ്ടായിരുന്നു. വെങ്കിലും ഏതൊരു വിദ്യാഭ്യാസമാണു് തങ്ങൾക്കു വേണ്ടതെന്നു് യാതൊരു രൂപവുമുണ്ടായിരുന്നില്ല. എന്നാൽ സ്വസ്ഥമുദായത്തിന്റെ അവശതകളും ദൈബ്ബല്യങ്ങളും നേരെ കണ്ടറിഞ്ഞ ബുക്കർ അവരുടെ ഉദ്ധാരണത്തിനു തക്കന്ന വിദ്യാഭ്യാസം എന്താണെന്നു മനസ്സിലാക്കിയിരുന്നു. മുഖ്യമായി ആഹാരസമ്പാദനത്തിനായി ഏതെങ്കിലും ഒരു തൊഴിൽ പരിശീലനമായിരിക്കണം അവരുടെ വിദ്യാഭ്യാസമെന്നും പ്രവൃത്തിയിലുള്ള സാമർത്ഥ്യംകൊണ്ടും, സ്വഭാവവൈശിഷ്ട്യംകൊണ്ടും, വെള്ളക്കാരുടെ ആദരവും, മതിപ്പും സമ്പാദിക്കേണമെന്നും ബുക്കർ കണ്ടു. അതിനാൽ ടസ്സീജിയിൽ ഒന്നാമതായി ചെയ്ത പ്രവൃത്തി സ്തുതിനു ചുറ്റുമുള്ള കാടുവെട്ടി തെളിച്ചു കൃഷി ചെയ്യുകയും, കോഴികളെ വളർത്തുകയും ആയിരുന്നു. ഇത്തരം ജോലികൾക്കു വിദ്യാഭ്യാസവുമായുള്ള ബന്ധം കാണുവാനുള്ള കണ്ണു നീഗ്രോജനങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നില്ല. യോഗ്യന്മാരായ

വെള്ളക്കാരുടെ വിദ്യാഭ്യാസം ഇത്തരമല്ലെന്നു അവർക്കറിയാമായിരുന്നു. പുതുതായി സിദ്ധിച്ച സ്വതന്ത്രപദവിക്ക് ഈ വിധം പ്രവൃത്തികൾ ചേർന്നതാണോ എന്നുപോലും അവർ സംശയിച്ചു. എന്നാൽ ബുക്കറിന്റെ മാതൃകാജീവിതവും സ്ഥിരോത്സാഹവും ക്രമേണ ജനങ്ങളിൽ വിശ്വാസം ജനിപ്പിച്ചു; വിദ്യാലയത്തിൽ അന്തഃപാസികൾ വർദ്ധിച്ചു, വിദ്യാലയം മേൽമേൽ അഭിവൃദ്ധിപ്രാപിച്ചു. പുതുതായി കെട്ടിടങ്ങൾ പണിയേണ്ടിവന്നപ്പോൾ അതിനായി ഇഷ്ടികകൾ മുടുക, മരംവെട്ടുക, പണിത്തരങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കുക ഇത്യാദി ജോലികൾ അദ്ധ്യാപകന്മാരും അദ്ധ്യയതാക്കളുംതന്നെ ചെയ്യേണമെന്നായിരുന്നു വ്യവസ്ഥ. നേതാവിന്റെ പ്രയത്നനിഷ്ഠയും ആത്മവിശ്വാസവും അതെല്ലാം സാധിപ്പിച്ചു. പ്രയത്നത്തിലുള്ള വിശ്വാസം പരന്നു, അനുഭവം സംശയങ്ങളെ അകറ്റി, സമുദായം ഒട്ടാകെ ഉണർന്നു “ആ പ്രദേശം മുഴുവനും ബുക്കറിന്റെ സ്തുതി നീഗ്രോജനങ്ങൾ മുഴുവൻ വിദ്യാർത്ഥികളും ആയിരുന്നു” എന്നൊരൊരു അഭിപ്രായപ്പെടുമാറ് ടസ്സീജിയിലെ ഉദാഹരണം ആ സമുദായത്തെ ആകമാനം സ്തംഭിപ്പിച്ചുതുടങ്ങി.

അഭിവൃദ്ധി പ്രാപിച്ചുകൊണ്ടിരുന്ന ഈ വിദ്യാലയത്തിനു് വേണ്ടത്ര ധനം ശേഖരിക്കുവാൻ ആദ്യകാലങ്ങളിൽ അത്യദ്ധ്വാനം ചെയ്യേണ്ടിവന്നുവെങ്കിലും ബുക്കറിന്റെ ആർഗ്ഗശുദ്ധിയും, അദ്ദേഹം സ്വീകരിച്ച വിദ്യാരീതിയുടെ യഥാർത്ഥസ്വഭാവവും പുറത്തറിയുവാൻ തുടങ്ങിയപ്പോൾ ഉദാരബുദ്ധികളായ വെള്ളക്കാരും കുറുത്തവരും ഹൃദയപൂർവ്വം സഹായംചെയ്തു തുടങ്ങി. 1912-ൽ ഒരു യഹൂദ

വർത്തകൻ ബുക്കറിന്റെ വിദ്യാലയത്തിനായി 1000 പവൻ സമ്മാനിച്ചു എന്നതു പ്രസ്താവയോഗ്യമാണ്.

അമ്പതുവർഷങ്ങൾക്കൊണ്ട് ഭൂമുഖത്തു മറ്റൊരാൾ വർഗ്ഗത്തിന്നും സാധിക്കാത്ത അദ്ധ്യയം ഈ വിദ്യാലയം വഴിയായി അമേരിക്കയിലെ നീഗ്രോജനങ്ങൾക്കുണ്ടായിരുന്നു. ഇതിന്റെ മുഖ്യകാരണം ജീവനോപായങ്ങളെ പരിശീലിപ്പിക്കുന്ന വിദ്യാഭ്യാസസമ്പ്രദായം അവിടെ നടപ്പാക്കിയതുതന്നെ. അവകാശവാദത്തോടൊപ്പംതന്നെ കർത്തവ്യബോധവും ഉണ്ടായിരിക്കണമെന്നു ബുക്കർ സഭാ നിഷ്കർഷിച്ചിരുന്നു. അവനവൻ കൈവരിച്ച തൊഴിൽ നന്നായും ഉത്സാഹത്തോടും ചെയ്യുന്നതാണ് മനുഷ്യന്റെ വില എന്ന തത്വം ട്രസ്റ്റീജിയിലെ ജീവിതംകൊണ്ട് അദ്ദേഹം സമുദായത്തെ പഠിപ്പിച്ചു. സമസ്തനീഗ്രോജനങ്ങളേയുംണർത്തിയ, ആ പരിതവർഗ്ഗത്തിൽ ആത്മാഭിമാനം വളർത്തിയ, ഒരു തത്വമായിരുന്നു അത്. ഇന്നു ട്രസ്റ്റീജി സർവ്വകലാശാല അമേരിക്കയിലെ സർവ്വകലാശാലകളിൽ അഗ്രസ്ഥാനം വഹിക്കുന്നു.

അവിടെനിന്നു അസംഖ്യം നീഗ്രോയുവാതികളും, യുവാക്കളും കൃഷി, വ്യവസായം, വൈദ്യം, ശില്പവിദ്യ, സംഗീതം, സാഹിത്യം ഇത്യാദി നാനാവിഷയങ്ങളിൽ ബിരുദസമ്പാദിച്ചു വെള്ളക്കാരോടൊപ്പം യോഗ്യന്മാരായി പ്രതിവർഷം പുറത്തിറങ്ങുന്നു.

ഒരു ഏളിയ വിദ്യാഭ്യാസപ്രവർത്തകനായി ജീവിതം തുടങ്ങിയ ബുക്കർ ക്രമേണ സമുദായത്തിന്റെ സുസമ്മതനായ നേതാവായിത്തീർന്നു. അദ്ദേഹത്തിന്റെ പ്രവൃത്തി

ചാതുർയ്യവും മഹത്വവും കണ്ടു വെള്ളക്കാർ അദ്ദേഹത്തെ ബഹുമാനിച്ചു. നീഗ്രോ വർഗ്ഗത്തോടുള്ള അവരുടെ അവജ്ഞ നീങ്ങി. നീഗ്രോജാതനപ്രസ്ഥാനങ്ങളിൽ അവർ അനുകൂലബുദ്ധികളായിത്തീർന്നു. പ്രസിഡണ്ട് തുടങ്ങിയുള്ള യോഗ്യന്മാർ ബുക്കറിന്റെ ആത്മമിത്രങ്ങളായി ഭവിക്കുകയും ഹാർവാഡ് സർവ്വകലാശാല “ഡാക്ടർ” ബിരുദനൽകി അദ്ദേഹത്തെ ബഹുമാനിക്കുകയും ചെയ്തു. 1915-ൽ 57-ാം വയസ്സിലായിരുന്നു ബുക്കർ ദിവംഗതനായത്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിദ്യാലയത്തിൽ ഇന്നും പ്രാപ്തരായ ശിഷ്യന്മാരുടെ രക്ഷയിൽ പരിഭ്രമിക്കുന്നു. ബുക്കർ മാനത്തിനായോ സ്ഥാനലബ്ധിക്കായോ ഉത്സാഹിച്ചിരുന്നില്ല. സ്വസ്ഥമുദായത്തിന്റെ ഉന്നമനം മാത്രമായിരുന്നു അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം. എന്നാൽ പേരും പെരുമയും അദ്ദേഹത്തിന് താനേ വന്നുചേർന്നു. ലോകസേവകോത്ഥമനായ മഹാപുരുഷനായി ഇന്നു സർവ്വരും അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്മരണയെ ആരാധിക്കുന്നു.

